

MAGYAR BANYÁSZSLAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
136 East 17th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

SHORTAGE OF LABOR IN THE MINES

The shortage of labor is more and more keenly felt by the American mining industry, and although this shortage is seemingly advantageous to miners, yet in the long run it will be detrimental to the interests of the entire industry, and hence the men engaged in it will also suffer.

We must admit at the start that the first and greatest losers are the operators, and consequently THEY ought to be searching for a method of re-establishing normal conditions as soon as possible.

The two well-known causes of labor shortage are the tremendous boom in American industries and the entire stoppage of immigration. Both of these causes must be considered if a proper solution is to be found.

Immigrants cannot now be had from Central and Southern Europe, and if Congress is sufficiently awed by the violence of labor organizations, the time will soon come when the European working man will find it impossible to immigrate here.

The promoters of the new laws themselves recognize the unjust and inhuman manner in which it is proposed to restrict immigration, but the great American industries ought to find a way of bringing to their senses the representatives who are dazzled by the labor vote, and of acquainting these gentlemen with the real state of affairs.

Immigrants living here are unable to do this because since the present administration threw the hypernated craze into public opinion, everything we say or write is misinterpreted.

We ought to encourage rather than discourage the general industrial prosperity, but managers of operating companies ought to prevent manufacturing plants from luring away steady workers from the mines.

More men left the mines in the course of the last six months than in the six years preceding, and unless something is done at once to remedy the situation, all operators may find themselves obliged, in a year or two, to reduce their production to perhaps one-half of the normal.

American miners were the first ones to leave, which is not at all surprising, since they — being more intimately acquainted with the industrial life of the United States were quickest to recognize the recent changes in the industrial world.

Besides, the diversities of city life have much greater attraction for the American miners. Im-

migrants, coming as they do from the peasant class, have no really great expectations in this respect.

All operators should, for these reasons — and for the special reason that in times of rush the foreign element can be much more depended upon than the American — try to induce immigrant miners to stay permanently on their respective camps.

It is true that within the last few months a steady stream of immigrant miners has also started to pour toward the cities to take advantage of the incredibly high wages offered by munition plants; but if mining employers had tried to know their men, to spend just a little time in studying their human nature, they might easily have found out that even against this danger there is an effective remedy.

The first, most important, and the most proper remedy is, of course, humane treatment and suitable wages, and we must admit that in this respect conditions have improved during the last few months; but it was a great oversight not to have attempted to get closer to the hearts of immigrant miners.

The Hungarians, the Slavish, and in fact all the miners coming from the Central Powers undergo great mental struggles before finally deciding to accept employment from the munition industry. It would have been a wise measure to warn these nationalities that in the city nearly every manufacturing plant ships munitions to the enemies of their native lands, even though this may not be apparent to them. Very little more would have been required to induce all of these people to stay in the mines rather than go to the cities.

They should have been made to feel more at home on the camps, brought into closer touch with the company, and their environment, but very little has been done in this respect.

The Stonegate Coke & Coal Company publishes booklets in the native tongue of the foreign born miners, in which booklets the men are acquainted with the nature of their work, their surroundings, their life and their trade. Many of the immigrants working in the mining industry never saw a mine in their old country, and even those who had worked in the trade find everything to be different from what they were accustomed to see. Every operator should follow this example of the above named company.

(Continued on 2nd page)

Testvéreim: beszéljessünk

Hazasíró álmok.

A zsufo!l apaztéken hosszú északakán, vagy a szelős poroson szabad délutánon, miről álmodoztok, magyar testvéreim?

Mikor vasárnapokon keresztül az ágyra dülve, bus szemekkel a tetegőbe néztek, mikor hosszú álmátlan északán megyötörre, elfáradva feledt fel az ágyból, mikor a hideg plézen grák hosszat fogyoskodva a káréra vártok; — mi jár ezetekben, jó magyar bányászok?

Mikor a nyugtalan éjjeli álmom egy-egy kiáltása felriasztja a burdos szoba csöndjét, mikor napközben el-elmerengve összeszorul néha a kezed öködbe, mi jár az eszedben: szegény magyar bányász?

Hazasíró az álmlunk! Megérezzük a drága magyar pusztá gyönyörű illatát, az áldott magyar föld jó szaga hivatogatóját, — óh, hogy miért nincs olyan gyönyörűen zamatos illata ennek a földnek itt! — és néha-néha mintha hallanánk a véres csatamezők borzolatán szép dübörgésének visszhangját — odahív az álmlunk!

Ébren is folytatjuk a vágóközö álmodozást! Tervezzük, tanakodunk, tusakodunk, menjünk-e, maradjunk-e, ezer kétség közt találgatjuk, hogy mi vár ránk otthon.

Millió hazasíró magyar szív: millió hazavágyó magyar agyvelő két és óta álmodozik, hogy milyen lesz a sorsunk, ha megérünk az ő-hazába.

Kolduskönyér szegényesége, a hazatérő tékozló gyermek kikíváncsi bocsánata, a meglátásig néma keserűség vár-e ránk a Kárpátok aljában?

Vagy megérjük a hazai magyar lelkeket, hogy a miénk is velük egybefonva kovályog a mi drága katonáink teste körül, hogy a szívünk melegevel, a szeretetünk hazaküldött dollárjaival vonunk páncélt a testvér-vejére és megbecsülnek majd otthon bennünket?

Rettegés, az előbitől, de bizakodva reménykedünk, hogy a szeretet becsülése fog majd bennünket, hogy a szülőháza anyaföldje becsületes kenyeret ad majd, a mi becsületes munkánk fejében, hogy alkalmat adnak a megélhetésre, a boldogulásra, — hogy emberi sorsban magyaroknak nevelhetjük magyar szüünk magzatjait, a gyermekeinket.

Lehetséges, hogy küdenként kell otthon. Lehetséges, hogy kemény munkával, fessülök innakkal, keserű verejtékkel keressük a mindennapi kenyeret, hogyha hazatérünk: hiszen egy országot kell újra építeniük, erősebb tennünk, hiszen ha a hős testvérek megérik most, a jövőben nekünk kell megtartani Magyarországot.

Ilyen a mi álmlunk! Így küzd, remeg önmagával, a vágyával, az álmlával egy millió számkivetett magyar ember magyar Amerikában, pedig hiszen ha egyszer ez az egy millió erős magyar összefog a hazá és a magunk javára, akkor valószínű válhatnak a legszebbik álom!

Hissen ha egytérünk, ha együtt dolgozunk, ha egy akarattal fogadjuk az a két millió erős kar az ekeszarvát a magyar ugarban: akkor biztosan ad jó kenyeret érte a Szülőháza földje!

Hissen ha egy millió magyar szív egyforma dobbanását meghallják odahaza, tárt karokkal fogadnak bennünket!

Igy valószínű meg a száműzöttek ragyogó álma, így találunk otthon édes hazát, így boldogulunk gyermekeink a magyar tanyákon, és a fekete hajók szomorú utja, amely kifelé vezetett ládig, akkor aztán csak hazafelé vög diadalutja lesz az újja építendő Magyarországot bátor katonáink!

A hazá védelme jó kezekben van most, a mi lelkünk nincs mindig a hazavédő katonáknál! Ott járja a gondolatunk a bányászplézek kiöltő földi faházait, ahol magyarul beszélnek, ott szeretnénk ellenni a magyar agyvelők minden vögáját, a magyar lelkek minden reményét: a magyar szívek minden szeretetét, a hazajúktól elszakadt vándor magyar testvérek minden hazasíró sóhaját; — meg akarom tudni, magyar testvéreim, hogy igaz-e az álmlom, hogy célem együtt Ti is Magyarországot felálmodoztok, hogy a Ti lelketek is hazasíró néha?

Meg akarjuk írni a mi nagy álmlunkat! Le akarjuk rajzolni egy millió hónap-hagyott magyar ember szíve vögát, le fogjuk írni, hogy miképen készült az amerikai magyarság öntudatlanul is újja építeni, nagygya lenni a mi szeretett Hazánkkal. El akarjuk küldeni Magyarorszába azt a nagy, szép álmlot, azt a sejtelmes teret: amely egy millió hazasíró magyar szempár nérkönnéből fakadt, hogy nagygya tegye a magyar Hazát.

Pár hét múlva a "Bányász Lány" című regényl befejezzük és megkezdjük ennek a csudaszép, ragyogó álmlunknak, ennek a valószínű vögát, nagy megváltásnak a regényes történetét, amely egy millió láig szívből, vöggyá agyából, síró magyar lélekéből száll Magyarországot felé.

A kit érdekel Magyarországot sorsa, akit nem kötöttek ide vögépek a dollárok, a ki részt kíván magának a magyar Haza újja teremtéséből és a kit érdekel, hogy mi vár ránk odahaza, az olvassa majd figyelemmel a következő nagy, regényes elbeszélést, amelyet a "Bányász Lány" befejezése után, annak a helyén fogunk majd közölni.

A történet hősei a kérges kezű amerikai magyarok, a kik a háború után hazatérve keresik a boldogulást. Az írása itenadta-lehetségű közkedvelt magyar író, a ki sok-sok örömlteljes órát szerzett már az ő esendes szomorúságának nemes munkájával az amerikai magyaroknak.

Mindnyájunknak hazasíró az álmlunk!

HIMLER MARTON.

KEMÉNYSZENESEK SZERZŐDÉSE

A KEMÉNYSZEN BANYÁSZOK ELFOGADTAK A SZERZŐDÉST. — A MUNKÁSOK KÉT HARMADA MELLETTE, A TOBBI ELLENE SZAVAZOTT. — A SZERZŐDÉS TARTALMA.

Az anthracite bányászok elfogadták a potvilveki nagy gyűlésen a munkások és a munkaadók között kötött legújabb bérszerződést és ezzel a keményszen bányászok elkerülték az általános sztrájkot. A szerződés elfogadása mellett körülbelül a munkások két-harmad része szavazott, de a másik harmad rész nincsen azzal megegyedve. Valószínű, hogy az ellenkező nagy része megpuugszik majd a többes határozatban, de lehetséges az is, hogy helyvel-közel local sztrájkok lesznek, a melyek a keményszen vidék munkaviszonyait még erre a hónapra kissé bizonytalanságba teszik.

A szerződés értelmében a kontrakt-munkások hét százalékos béremelést kapnak, a kompánia munkások munká ideje szintén nyolc óra lesz, a fizetésük viszont emelkedik három százalékkal, a mi a legfontosabb talán a megállapodásban — elsőmerek a bányászok unióját.

Nem mentek bele a munkaadók a check-off és a closed shop rendszerbe, vagyis a junának járó díjat szintén sem vonják le kötelezőleg és az emberek nem feltétlenül kötelesek a szervezethez tartozni és nem egyeztek bele abba sem, hogy csak két évre kössenek szerződést, amint azt a bányászok képviselői szereték volna. Így a szerződés négy évre lesz érvényben.

GEPEK (MASINAK) ALKALMAZÁSA.

Miután a viszonyok sokat változtak, a keményszen bányák némelyikeiben a masina munka bevezetése vált szükségessé és a munkások elismerték, hogy ehhez a munkaadónak teljes joga van, — anélkül, hogy a bányászoknak ahhoz egyáltalán beleszóvalásuk lenne.

Ahol masina után fogunk dolgozni, ott a bányászok fizetése nem lehet alacsonyabb, mint a jelenlegi masinával dolgozó bányáknál és soha semmi körülmények közt nem fizethetnek egy masina után dolgozó bányásznak kevesebbet, mint \$3.30-át, a masinásoknak nem adhatnak kevesebbet, — mint \$2.70-ét, és a masinás helyepek és majner-lebereknek legkisebb fizetése \$2.34 lesz.

Ha olyan helyen fognak masinával dolgozni, ahol azt eddig nem tették, a ahol a helyi viszonyok mellett kevesebb keressék a masinás az ő részükre megszabott átlag keresetnél, akkor tekintet nélkül a most masina után dolgozó bányászok fizetésére, olyan fizetést kell adni a munkásoknak, hogy a keresetük ne legyen kevesebb, mint az fentebb meg van határozva.

A masina után dolgozó emberek munkaidője nyolc óra, és ne legyen kisebb kereset egy napon sem, mint amennyi nyolc órai munka időre. Tehát egy teljes napra jár.

Nyolc órai munkaidő alatt az értendő, hogy a munkás benn, a munkája helyén tartozik nyolc óráig dolgozni, vagyis ebbe az időbe nem számítható a be-és kijárás, esőt, a drajverek még az istállóból való ki-és odaváló visszakerészt sem számíthatják a nyolc óra munka időbe.

Ha valami baleset, vagy egyéb előre nem látható ok miatt over-talál kellene dolgozni, úgy a kidolgozott túlórákért szintén a kelendő fizetés jár a bányászoknak.

Nem lehet hetenként hat napnál többet dolgozni, kivéve ezekből is a törvényes ünnepnapokat.

Elhatározták azt is, hogy elegendő munka esetén nem tartják a vallásos ünnepet, mert a többféle felekezeti bányászszágnál majdnem minden héten elő adta magát egy kisebb ünnep; viszont a nagyobb ünnepet mindig törvényes ünnepnapokat képeznek.

Kimondták, hogy ezután a bé-kéltől hibózottság az ügyekben legfeljebb hat nap alatt tartozik határozni, kivéve abban az esetben, ha a vitás kérdésben érdekeltek bányászok és munkaadók egy hosszabb határidőre bele egyeznek.

A sztráikeseg robbentó szerék és más munkaeszközök ársai ugyanazok maradnak a szerződés teljes mára, mint a melynek tartalom, nem lehet tehát az árakat emelni, nem éven belül a térszágok részéről.

Egyik fél sem fog arra törekedni, hogy a törvényhozás tagjainak a törvényes állat ezt a szerződést helytől ellenesnek mondassa ki és mind a két fél igyekezzon for a békés munkálkodásra.

A bányászasságok legnehezebben mentek bele a szervezet, a juni elismerésébe, viszont a bányászvezetők attól tartottak, hogy a munkások nem mennek bele az open-shop rendszerbe, mert azt kívánják évek óta, hogy kötelező legyen a szervezethez való tartozás minden munkásra. Hogy a vezetőknek a félelme jogos volt, azt a szavazatok is bizonyították, mert csak ennek tulajdonították be, — hogy a bányászok egy-harmad része a szerződés elfogadása ellen szavazott.

A fizetés javítása 9-10-12 millió dollár évi többletet jelent a bányászoknak, a térszágok már is írtákdekkelt, hogy ezt az összeget ne ök, hanem a szénvásárló közönség fizesse meg. Sokan azt hiszik és valószínűleg nem alaptalannul, hogy a térszágok még nyerni fognak az új rendszer mellett, mert a szén árák olyan szentelenül magára emeltek, hogy nem tűz, hanem harminc millió dollárral többet vesszünk ki évente a fogyasztóktól.

2 Regény az amerikai magyar bányászvilágból

A Bányász Lánya

A Magyar Bányászlap számára irta - EGY ÖREG Bányász -

XVIII.

Ha rettenetes és örökké emlékeztető volt az az est és éjszaka Rózsiára nézve, a melyet arra a napra következésképp töltött el, amely napon először aratott sikert Mr. Smith ruhagyárának elvadászása után, rettenetes és felejthetetlen volt az az éjszaka Csopak Andrásra nézve is. Régi hibája az a férfi természetnek, hogy a szerelmes férfi mindjárt itélkezik a felett, akibe szerelmes, amint valami nyugtalanított, rendkívülit, gyanúsat lát a körül, akit végre is meg kellene tisztáznia, hogy ne törjön felette pálcát, a míg őt is meg nem kérdezték. Így volt ez Andrással is.

Neki is elég volt akkor este azt látni, hogy Rózi csodálatosan szép estélyi öltözékben, selyembe, hársnyoba burkolva megyen el automobilon a gyárból a tulajdonossal s meghozta már az ítéletét, hogy e megett jó nem rejlik, Róziát elcsábította már a Mr. Smith, Rózi nem az már, aki volt.....

Miután az álkulccsal betolakodott Mr. Smithet Rózi kiutasította a szobájából és miután hosszabb kábultságából kicsse magához tért, össze szedte a leány minden erejét és hozzá látott elkészülni egy neki igen kellemetlen, igen nehéz lépésre. Visszaemenni a kis majna pléze: — Lincolnville-be, az apjához. Már előre is majd kiülte az szeme a szégyenében, ha arra a pillanatra gondolt, hogyan fogják fogadni, hogyan fogják gyanúsítani, ha megérkezik. S még azzal sem volt tisztában, mit szól majd az apja, akinek minden vágya az volt, hogy ő a gazdag Dumca fiuhoz menjen feleségül és ő főjének idején megazókött az eljegyzés után a házból.

Alig vonzolta a fáradt testét, de aludni se nem tudott, se nem mert abban a házban, amelyben minden pillanában újra attól tarthatott, hogy Smith ur betoppán: — levelette tehát magáról lassan a Smith urtól kapott remek hálú ruhát, összekomagolt mindent, utolsó darabig, a mit Mr. Smith adott neki, ráirta a csomagra kívül, hogy Mr. Smithnek adandó az át, aztán felöltötte magára újra azt a szerény, de csinos kis ruhát, a melyben Lincolnvilleből New Yorkba érkezett, és várt.

Várt a reggelt, a szabadító reggelt. A mikor itt meri már hagyni ezt a veszedelmes házat, amelyben most már egy pillanatra sem érezte magát biztonságban.

Kora reggel aztán, amikor még senki sem volt fenn az egész házban, Rózi lábujjhegyen, csendesen lement a lépcsőn, a hol találomra felkapaszkodott az első villamos vasúti kocsiira, csakhogy messzebb jusson mennél hamarabb attól a háztól, ahová Mr. Smith szálláolta be a s hol Smith késő éjjeli olyan módon közeledett hozzá, — hogy még most is az arcába szókott a vér, ha rá gondolt.

Valahogyan eljutott szegény Heraszt Rózi a Pennsylvania vasut nagy állomására, jegyet váltott az első vonatra Lincolnville-be, és még mindig jókor reggel volt, a mikor a vonat kildőgött az állomárról, hogy egy nagyon boldogtalan és sok reményi igéretében csalódott, de jó szívű, tiszta lélekű kis leányt vissza vigyen a nagy világvárosból a kis hegymögötti majna pléze.

— Csak az az András nem ment volna el akkor, ne hagyott volna ott egy szó, — egyedül egy bucsuszó nélkül, mindez nem fegyvert volna így, — töprengt magában Rózi a vasúti kocsiában, a mely perccor-perre közelebb vitte ahoz a helyhez, a hová szégyenletes volt most neki a visszaterés.

András ott aludta át az éjszakát abban az East Side-i ronda szalonban, — ha ugyan alvásnak lehet azt nevezni, hogy a piaskos asztalra dölve félálomban, félönkivületben várta meg a hajnalt. Akkor felrázták, mivelhogy takarítani kezdtek, ő ivott még egy pohár pálinkát, aztán megmosakodott egy kicsit és ment.

Megnézte a pénzét, meg volt. Nem lopták el.

Elment az ajtóig, ott megállt, gondolkodott egy kicsit, visszafordult és oda ment megint a bárhoz. Körülnézett, hogy nem hallja-e más is, aztán csendesen szőlt a csapok legényhez.

— Szeretnék valamit kérdezni, de nem árulsz el. Adok egy tallárt, — szőlt András biztatóan.

— Beszélhetsz bátran, sok ember kérdez itt tőlem sok minden félett és ha én min-

dent elárulnék, akkor detektív lennék, nem becsületes csapok legény. — vágta ki komolya a foglalkozására büszke csapok. András odacsuszta a tallért.

— Hol lehet itt revolvert venni? — kérdezte.

— Idegennek, aminő te is vagy, sehol, mert tiltja a törvény, és a boltosok félnék eladni, — magyarázta a csapok. — De te jó képű fiú vagy, aztán ha meg tudod fizetni az árát, három tallárt és megígéred, hogy leadsz valamit abból, amit a revolver segítségével csinálsz, akkor én adhatok feked egyet.

Szegény, becsületes, csak rettenetesen csalódott és elkiseredett Csopak András ostobán bámult e szavak hallatára a csapok legénye. Mit érthet az az alatt, hogy ő adjon majd le valamit neki abból, amit a revolverrel csinált?... Hiszen nem lehet abból leadni semmit másnak, ha az ember véget akar vetni a maga életének, meg egy másiknak.....

— Nem értelek, beszélj világosabban, — szőlt András. — Én mindennek kész vagyok, csak hogy egy revolverhez jussek, de abból ne kérj magadnak is, a mit én ezzel a

revolverrel fogok csinálni, mert az csak vér lesz. Vér lesz, és semmi egyéb.....

A csapok azon a környéken tanult gonosztevők. Ha nem is mind, de a legtöbbje az, hiszen a Bowery táján bajos vőmta különben léteznők, csupa kétes alak és ismert lator között.

— Vér..... vér..... — mormogott a csapok. — Furcsa! Ha te vért akarsz ontani, akkor bizonyára nem semmiért tessz. Hát abból adj le részt, a mit szerzel a vér árán, a mit ki akarsz önteni.

— Nem vagyok én rabló gyilkos, nem is akarok az lenni, — tiltakozott András meg-

szégyenlően, — csak bosszút akarok állni. Bosszút azon, a ki tönkre tette azt a leányt, a kit én szeretek.

A csapok odgondolkozott.

..... Hát érdemes ilyesmikért is vért ontani és esetleg a villamos székbe kerülni? Bolond fiú!..... De hát mit is bánja ő! Neki egy centjébe sincs a revolver, a mit úgy lopott ki valami vendég zsebéből egy éjszaka, hát miért ne adná oda ennek a bolondnak három tallért?.....

Elvette a pénzt, meg meg is töltötte a revolvert, aztán azt mondta Andrásnak:

— Sok szerencsét! Hanem rám ne hitatkozz, fiú, ha elfognak, mert én le-esküszöm, hogy soha se is látalak, nem hogy én adtam volna neked ezt a kis gyilkos szerzőmöt!.....

András az átgarázdálkodott éjszaka, az ital és az izgalmak hatásától kábán, eszélt megfosztottan állt ott reggel ama ház előtt, amelyben a Mr. Smith gyára van és várt.

De mult az idő, már tíz óra volt és még mindig nyomát se látta azoknak, akikre lesett.....

Kezdte vesztetni a türelmét. Mi lehet ennek az oka. Megállt egy nagy kirakat ablak előtt, abban az üvegen megnézte magát és megijedt önmagától. Ugy mutatott, hogy csodálta, hogy még nem szállította őt meg a rendőr.

Fel és alá sétált megint pár percig, — aztán kihuzta magát, amennyire képes volt rá, és bement a házba. Nyugodt, biztos léptekkel, nagy elhatározással.

Oda ment egyenesen a kapu alatt az elevátorokhoz és megkérdezte, hogy nyadik emelet a Mr. Smith gyára.

Megmondták neki és ő belépett a személyfelvonó gépbe.

Az a fiú, a ki a gépet kezeli, megnézte ugyan nagyon, mert feltűnt neki, hogy mi-csoha rendetlen külseji ember, de hát egy gyárba sok mindenféle embert küldenek a nap folyamán más gyárakból és felvitte Andrást sok más emberrel együtt, a kik szintén odamentek.

Az óriási épületben egy egész emeletet foglalt el a Mr. Smith gyárának irodája, próbáló terme és más helyiségek.

András lassan, óvatosan végig ment a folyosón. Minden ajtón volt valami felírás. Az egyik az volt, hogy a próbáló kisaszonyok szobája. Meg állt az ajtó előtt és hallgatódzott. Hátha meghallja a Rózi hangját. Hátha éppen azt meséli a többinek, hogy hogyan mulatott az éjjel a gazdájával.

De nem, nem hallotta meg a Rózi hangját, hiszen Rózi akkor már messze járt a vasuton, hanem meghallotta a többi leány nevetéig és azt, hogy éppen megjegyzéseket tettek arra, hogy "jól mulathatott az a magyar lány a Mr. Smith-vel!".....

Ez megint a fejébe kergette a funnak a vért.

Tovább ment és megtalálta azt az ajtót is, amelyen a Mr. Smith neve volt kiírva.

Ez, csakis ez kereste ő

Megállt. Megint hallgatódzott. Semmi hang, semmi nesz. Ugy látszik, egyik se jött még be. De mit csináljon ő akkor, hiszen soká nem lézenghet ezen a folyosón, a nélkül, hogy fel ne tűnjék és számon ne kérjék, hogy mit akar, kit keres.

Ezen gondolkodott ép András, amikor birtelen zajt hallott a Mr. Smith szobájából. Azt a zajt hallotta, melyet a szék okoz, amikor felkelünk róla és eltörljük magunk alól.

Tehát van benn valaki. Bizonyosan maga Smith.

Még jobban figyelte András. Igenis, Mr. Smith, úgy lesz, — szőlt odabent valaki, aztán hallani lehetett, hogy az a valaki kiment a másik szobába. Smith pedig vissza ült a székébe.

Hevesen dobogott az András szíve.

— Bemenjen?..... De hisz nincs odabent Rózi, azzal nem számolhat le. De minek is ölné meg a lányt is..... Hiszen az nem tartozott neki semmivel, csak éppen, hogy szerette..... Hanem azt a embert, azt a gazembert, a ki megrontotta azt az ártatlan lányt, azt megöli, annak csak az Isten irgalmazhat, de ő nem.....

Megnyomta az ajtó kilincsét, az ajtó kinyílt, Smith ott ült az íróasztalánál valami üzleti könyv felé hajolva és számolt.

Fel se tekintett, hogy ki jött be a szobájába.

(Folytatjuk.)

1 NAP ALATT

AZ **Ó-HAZÁBA**

SZIKRATÁVIRAT

AZ AMERIKAI MAGYÁRSÁGHOZ

A postai átadás és biztonlaton lévén, sikerült keresztüli eljuttatni azt, hogy az amerikai magyarság értesüljön SÜRGÖNYILEG, SZIKRATÁVIRAT UTEJEN KÜLDHETŐ PÉNZT az Ó-HAZÁBA.

Ezen összeköttetés és megmozdítás sok fontos jelentőségű a mai viszonyok között már, denki el fogja ismerni.

KISSE MIL

A MAGYAROK BANKÁRJA

New York, N. Y.

133 Second Ave.

SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉS SZIKRATÁVIRATI UTON

Mai naptól kezdve bárkinek pénzét az alatti árjegyzék szerint EGY NAP ALATT MÁR MIND SÜRGÖNYILEG az Ó-házába és ott otthon a címzetnek 3-4 nap alatt kiírtettem és a m. kir. postanyugtót a feladónak a legelőrebb időn belül beszerzem.

MA EZ AZ EGYEDÜLI BIZTOS MÓDJA A PÉNZKÜLDÉSNEK AZ Ó-HAZÁBA.

Az angolok a magyar postát, tehát a pénzküldő-íveket is majdnem minden hajóról leszedik, ELLENBEN A SZIKRATÁVIRATOT NEM BANTHATJÁK és így minden küldemény FELTETLENUL RENDELTEZESI HELYÉRE ERKEZIK ÉS SOHA SEM VESZHET EL. — BIZTOSAN ODAÉR. — MINDEN SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉSERT FELTETLEN JÓTALLAST ÉS FELELŐSÉGET VALLALOK.

FIGYELMEZTETÉS!

MINDEN HONFITARSAMAT FIGYELMEZTETEM, HOGY KÖVETELJE, HOGY PÉNZT SÜRGÖNYILEG TOVÁBBÍTSÁK.

Ha az ön pénzküldője nem akarja a pénzét SÜRGÖNYILEG KÖLDENI, azonnal írjon nekem sürgönyi pénzküldő nyomtatványokért. NE FELEDJE EL, HOGY MA CSAKIS SÜRGÖNYILEG KÜLDHETI BIZTOSAN A PÉNZT!

MINDEN CENTÉRT JÓTÁLLOK.

SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉSI ÁRJEGYZÉK.

20	15	10	5	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000
11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50

SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉSI SZELVENY.

Hány koronát küld? .....

Hány dollárt küld? .....

Mi az ön címe: .....

Kinek küldi a pénzt? .....

Keresetnév: .....

Helység: .....

Megye: .....

Vezetélnév: .....

VAGJA KI!

FONTOS!

A cím csak nem csereközlő állhat! Minden költés az 63 vas.

FONTOS!

KISSE MIL a magyarok bankárja 133 Second Ave., New York.

A világháború.

Török, bolgár segítség az angolok ellen.

Több mint fél éve csak az ágyuk dörgő harca folyt az angolok és németek közt. Folyton ígérték a szövetségesek, hogy megkezdik nagyszabású előnyomulásaikat és a németek fel is készültek alaposan a fogadtatásukra, de hiába várták a beígért támadást. Végre is megunták a sok várakozást és hatalmas törek és bolgár csapatok segítségével ők kezdték meg a harcot, és az első rohamnál sikerült is kiverni az angolokat sáncaikból mintegy félkörmentéri hosszúságra. A Balkánról felvitt törökök és bolgárok számát egyelőre még csak sejtteni sem lehet. Bizonyos azonban az, hogy nem állhat nagyon rosszul a törökök dolga az orosz határon, ha még Németországnak is tudnak kölcsönözni egy kis segítséget.

MEGFENYEGTEK GÖRGÖRSZÁGOT.

Nem akarják békén hagyni a szövetségesek a görögöket. Mindig kérnek tőlük olyasvalamit, mi talajvesztést akarnak, sőt, utóbban háborúba kaverkednek a központi hatalmakkal. Legutóbb a hazájukból kiberudalt seregek akarják átvesztelni Görögországot. Az orosz és angol követek tudtára adták a görög kormányt, hogy ha bele nem egyeznek szép szerével az átvonulásba, úgy el vannak szánva azt erőszakos úton is keresztül vinni.

13.000 TONNA MUNICIÓ A Tenger fenekén.

Jó fogást csinált egy német tengeralattjáró hajó kapitánya, mikor az angol partok közelében megtorpodott egy hatalmas munició szállító hajót. Az Egyesült Államok gyárából került ki a temérdek hadiáru, melynek tulajdonosi nemzeti ügyet akartak csinálni a saját véres üzletükből. A washingtoni kormány azonban hamar átlátott a szítán és kijelentette, hogy nem hozza tartozik az ügy.

AZ ELPUSZTÍTOTT KELET-POROSZORSZÁG.

Sok álszentekéző amerikai veszer jelentette már ki, hogy ők azért pártolják a szövetségeseket, mert azok a művelt világrészt harcolnak. Hogy milyen együgyű hazugság ez, mi sem bizonyítja jobban, mint az oroszok betörése Németország keleti tartományába. Nem maradt kő kövön, a hol ezek a vadállatok megfordultak. Öregek, kicsinyek megcsönkítva, nyomorultan, halálk és kenyér nélkül maradtak vissza, az asszony pedig bejegyenezve, betegesgődtől firtóztában. Hogy pedig iriztózás munkájukat méltóan fejezték be, visszavonulásuk alkalmával ma gorkál hurokolt 15.000 lakosát a feldult oroszágrésznek, kiknek sorsáról eddig sem lehetett semmit kifizérni.

ÚJRA SZEMKÖZT A RETTEGETT NÉMETEK.

Az egyesült német- és magyar hadak a múlt tavasszal zúzták össze a nagyereget elbizakodott sereget, melynek előcsapatai már melyen bent jártak Magyarországot területén. A vereséget elküldték a törökereget a tőkerek felére, remélve azt, hogy a gyengébb törökökkel még egy tehetségtelen hadvezér is el tud bánti. A remény valóra vált, mert az orosz sereg hereket el izzé, kergette maga előtt a megvert török sereget. De ez a dicőség se tartott sokáig. A törökök összeszedték magukat, és megállították a győzelmes ellenség előnyomulását. Sőt több helyen már ők kerékedtek fölül és szorították vissza az oroszokat. Nagy részük van a diadalban a segítségül küldött német csapatoknak, melyeknek már a láttára is gyorsabban dohog a muszka katonák szíve.

SPANYOLORSZÁG TITKOS KIVÁNSÁGA.

Ezideig nem sikerült háborúba ugrasztani a spanyolokat egyik félnek sem, pedig ígérték már nekik a mit csak szemük, szájuk megkívánhat, de minden hiába volt, mert ők még többet szeretnének. Különösen pedig fáj a foguk az angol Gibraltárra, melyet kétszáz évvel ezelőtt vettek el tőlük. Azonkívül jó lenne nekik egy kis francia gyarmat is Afrikában. Most még nem merik ezeket hangosan kérni, mert nem lehet tudni, ki győz és esetleg ráfizetnének az elharmarkodott állásfoglalására.

LAZONGNAK MÁR A KASZÁRYAKBAN IS.

Európa minden nemzete megunta már a hosszú küzdelmet, bele utált már a sok vérbe, megokolták a háborúval járó nagy nélkülözéseket. A titkolódzás dacára is kiszivárog a hír, hogy csaknem minden harcban álló országban véres lázadások vannak. Békét követelnek a éhező otthon-maradtak. Előbb csak a polgár lakosság kezdett el mozgolódni, de utóbb már a katonaság is beleegyeült a tüntetésekbe, melyek nem egyszer vérfürdővel folytattak el. Ez azonban nem segít a dolgon és csaknem biztosra vehető, hogy ha nem kötik meg ez évben a vezérek a békét, békét csinál majd maga a nép.

ELELEM A LEIGAZOTT ORSZÁGOKNAK.

Mérhetetlen nagy a nyomorúság a központi hatalmak által elfoglalt országokban. A visszavonuló ellenség elvitte, vagy eldögte az összes élelmi cikkeket, hogy ne jusson semmi az ellenfélnek. Ezáltal a visszamaradt lakosság foztatott meg a nyomor nyíltáig. A központi hatalmak elkövettek mindent a bejövő enyhítésére, de sokat ék sem tehettek, hiszen maguknak se telik bőven. Az amerikai kormány erőlyes sürgősségi belegezett végre Anglia, hogy a szüklőködőknek élelmet szállíthassanak a semleges országokból. Nehogy azonban egy falat is juthasson az éhez megmarogynak vagy németeknek, egy amerikai segély-bizottság bizatot meg a szétosztás felügyeletével.

NÉMET "ÉLELMEZESI MINISZTER".

Németország sokat tanult az elmúlt két év koplalásából, s most minden követ megmozgat, hogy legalább ugy-ahogy meg tudja menteni a lakosságát az éhezéstől. Élelmzési miniszteriumot szándékoznak felállítani, melynek kötelessége lesz egyformán juttatni enniivalót szegényeknek gazdagoknak egyaránt. Az élelem-kérdés megoldását sietteti a sok utcai zavarág, hol a népek ezrei ostromolják kenyérré a hatóságokat.

GÖRGÖRSZÁG BARATKOZIK.

Görögországnak égető szüksége van a pénzre a miután ő maga nagyon szegény, kénytelen szomszédjaitól kölcsön kérni. A szövetségeseknél már próbálkoztak, de azok a kamatokon kívül, még a világháborúba való belépés is megköveteli. A monarchia sokkal becsületesebb kölcsönt hajlandó nyújtani a megszorult görögöknek, mert megelőzik a harminc milliót üzlet mérésélt hasznávnál s csupán csak azt kérik tőlük ráadásul hogy maradjanak békében.

AZ AMERIKAI JEGYZEK ALDOZATA.

Németország mindent elkövet, hogy teljes béke jöjjön létre az Egyesült Államokkal. Engedet a tengeraltjárók harcmodora tekintetében a teljes kártérítést hajlandó adni az elsőlyeszett amerikai vagyron- és életvesztéseikért. Azonkívül ajánlják most is az 6-házba küldött pénzeket, teljes feloldásig mellett. Az összes tulajdon birtető pénzküldőit ezt a választ kaptuk és legutóbb érkezett be a pittsburghi Első-Második Nemzeti Bank értesítése is, mely a következőkben hangzik:

BEHAZOSDÁS A HABSURG-HAZBA.

A bolgár trónörökösnek régen keresnek már feleséget és voltak már több országban vele háztűz-néni, de idáig még nem akadt rá az igazi páriára. Legújában egy osztrák főhercegnésszónynyal akarják összehajszítani a dália Boris herceget. Údvös lenne ez a házasság a monarchiára nézve, mert a rokon-ság csak szorosabbra fűzné a két ország közötti barátságos viszonyát.

ELSÜLYEZTETT MAGYAR SZEMELYSZALLITÓ.

A szövetségesek egy tengeraltjárója megtorpodott az Adria tengeren egy osztrák-magyar 4000 tonnás gőzöst, mely utasokat szállított a dalmát partok mentén. A hajót minden előzetes figyelmeztetés és a meneküléshez szükséges idő megadása nélkül süllyesztették el. Rendes szokáséket most is küldhetné a washingtoni kormány egy erőlyes jegyzékét, talán a legutóbbinak a másolatát, csak a címnél Berlin helyett Londont kellene használni.

A SZELIDÜLŐ ANGLIA.

A becsületes háborúhoz nem szokott Anglia teljesen megadulni a sok vereségtől a visszadávle tengeri hatalmával nemcsak hadi és élelmi cikkeket fogdoszt el, de megöltötte a sebessélt részére szükséges orvosszerek szállítását is a központi hatalmak részére. Azonkívül a semleges hajón utazó vagy dolgozó is az ellenséges országokhoz tartozó polgárokat is leszedette és hadifogságba hurcoltatta. A washingtoni kormány kérésére Anglia megszüntette az orvosszerekre szótó tilalmat s szabadon engedti a semleges hajókról levett férfiakat is. Lehetséges, hogy csak azért volt ez a jegyzék-váltás a két szövetséges között, hogy port hintsenek a világ szemébe. Olyan "Vakulj magyar"-féle az egész.

Biztos a pénzküldés

A FIRST-SECOND NATIONAL BANK ÉRTESETTE. — BIZTOSAN HAZA JUT A FELADOTT PÉNZ. — TELJES A JÓTÁLLÁS.

Többen érdeklődtek nálunk az utóbbi időben, hogy mi történik a hazaküldött pénzekkel, mert mót a az angolok lezsedie a hajókról a postát, nem kaphat senki a családjától értesítést, hogy a pénz hazajuttott s a feladó-vevények is kéneket.

Olvasóink megnyugtatósa végett felvilágosított kértünk Amerika legnagyobb pénzküldőit, a kik mind egy-egy biztosítottat beunntek, hogy haza juttatják most is az 6-házba küldött pénzeket, teljes feloldásig mellett. Az összes tulajdon birtető pénzküldőit ezt a választ kaptuk és legutóbb érkezett be a pittsburghi Első-Második Nemzeti Bank értesítése is, mely a következőkben hangzik:

Tisztelt Uram! — Többi időkhben barátaink és ügyfeleink részéről sok panaszt hallottunk, hogy nem érkezik le velük az 6-házból. Hogy ezidőszériul levelek nem igen érkeznék az 6-házból, annak oka abban rejlik, miszerint az angol kormány majdesak minden hajórl, mely Európából az Egyesült Államok felé tart, ha csak szérét ejtheti — leszedeti a postát. A levelek ezúttal átvizsgálással s ha minden tekintetben alkalmasnak mutatott adatot a háborúhoz vonatkozólag, továbbítja lesznek az Egyesült Államokba. Természetesen ennél rengeteg levél alapos átvizsgálásához megfelelő személyzet is szükséges, a miután az angol kormány ezzel nem rendelkezik. — Ez okból az átvizsgálás lassan halad s lassan megy ennek következtében a levelek továbbítása is. — De leszedik nagyobb részt az angolok az Egyesült Államokból az 6-házba ügykező hajókról is a postát és így a legkevesebbet csodálkorni valójuk sinec barátainknak, hogy leveleik válaszolatlanul marad, mert hiszen hogyan is válaszolhatnak olyan levele, melyet soha meg nem kaptak.

Mindazon által mi tovább is küldünk pénzt az 6-házba és miután megtörténhetik, hogy az 6-házban megbízott bankunktól részünkre küldött értesítést az angolok elköbozzák, úgy rendeltük a dolgot, hogy az 6-házban megbízott bankunk hennunk távirati rügg értesít, hogy az általunk el küldött pénz a hazai postán fel lett adva.

Mi tehát továbbra is biztosítjuk ügyfeleinket arról, hogy a mennyiben a nálunk feladott pénz az 6-házban sem lesz kifizethető, mi azt a feladónak vissza térítjük. Ha pedig érkezik az az idő, midőn lehetetlen pénzt továbbítani, úgy ügyfeleinket arról annak idején azonnal értesíteni fogjuk. Addig is azonban ügyfeleink tovább is bátran küldhetik velünk a pénzt az 6-házba.

Ezen magyarázatot legfőképpen azért tartottuk szükségesnek, hogy ezt közölje barátainkat és ügyfeleinket sok hiába való fertőztetés és bándódsáttól megóvjuk. Kiváló tisztelettel!

Első-Második Nemzeti Bank, Corner Fifth Ave. és Wood str. Pittsburgh, Pa.

Velencei éj a háborúban.

A Firenzében megjelenő "Famulla della Domenica" című hetilap a következő épületes képet közli a sötéte borult Velencéről:

— A ki ködös vagy esős időben a lábát kitési hazuról, az jól tudja, hogy több-kevesebb veszedelmek, kellemetlenségek teszi ki magát. Este öt órátk negyed hét óráig a város vigasztalanul sötét. Az idegen el sem tudja képzelni e velencei sötétséget: — egészen más, mint viharos éjjelen az elhagyott utca, vagy valami végejárhatatlan alagút. A velencei sötétség jiszótó és fantasztikus is egyben. Állandóan az a veszedelem fenyeget, hogy báe itköznék valamibe, vagy a mi még súlyosabb, megesszünk a parton és bele a csatornába.

Olyan szük némelyik utca és sikátor, hogy az ernyőt nem lehet kifeszíteni bennük; éjzakra egy-általában nem is használják a szétesebb utcákon egyáltalán nincsen világítás, a a járó-kelő kénytelen hangosan kiabálni vagy dolányozni, nehogy a szembejövők, nem is sejtje róla. Beleütköznek. Aki nem egyedül megy ki ajánlatos, hogy karon fogja a társát, különben elkerelkednek a sötétben és a tömeg kavargásában. A tömeg lassan és idegesen halad s a legesetűben helyen a karjával tapogatózik. A csatornák előtt mindenki intessen ajánlja a lelkét és a lépesfokokról tétován, keresélyeg lépnek le az emberek.

Hirtelen megnövekedik egy árnyék és olyan hatással van, — mintha önmagán skarna túlnólni. A komikus természetű összeütközések kivül komolyabbak is esnek. Egy úveg eszik és nem tud felkelni, a heves áléstől lebukik a csatornába, a mely útjában áll az ut, vagy a tér végén. Nincs más vigyázat! vigyázat!

Az egy sötétben néhol felcsillan a egy győnge fény. Rendes időben világításnak nevetés lenne. Most azonban, de különösen negyed-órás ténfergés

után egyenesen örömkilátást esal ki. — A velenceiek most villamoslámpákkal sétálnak. Város, lék vagy lila világosságokat visznek magukkal, a fehér fény tios. A lámpát azonban csak a legesetűbék helyeken szabad használni s akkor is palinotakra csupán. A velencei háború éj legszebb a pi-zetány, csillag-fényes éjzárakán. A Campanille, a Doge-palota sötét árnyakú élesen válnak el a fehéren villogó lámpák sora sora sora ring. Se ének, se kiáltás, csak a körös-körül. Mesztről egy hajó közeledik, meztelenül jön, átsiklik a tér előtt és a sötétbe veszik. A partra kötött gőzcsónk s a kikötőhelyeken apró, piros lámpások égnek. A gözcsónk hangja árnyékban az és sajtós hangján nem lehet megismerni, hogy közel van-e, vagy távol. — Ez a háborús Velence; — a nyugalma olyan mozdulatlan, mintha bátdokolna.

ZVARA AGOSTON

Eldorado, Waason, Muddy és Harrisburg, Ill. és környékén a kézimunka kéjsége, PÉNZT KÜLD az 6-házba jófátás mellett, az olcsó árforlyan szerény.

Készt tartok ismerőseket és más hazai barátokat is Ugyazintán, mivel helybeli képviselő vagyok a CO. LUMBER Phonograph Company-nak, raklétáron tartok a környéltetése árusítók beszállítóépeket a nálam kapadók az összes magyar dal- és éne-lemesek.

A környékbeli magyarok szívesen pártfogolják ajánlom a jövőben is tületemet.

Vagyok pártolóm jóbarátja

Zvara Agoston HARRISBURG, ILL.

Minek venne új ruhát, ha nem viselné?

Mit ér az ön danoló gépje, ha nem mul mellette? Az ön gépje nemcsak husz féle lemezt játszhat le, ezer félet is szívesen lejátszik.

GYÖNYÖRŰ SZEP HABORUS LEMEZEINK IS VANNAK!

Ezerféle más lemezeink is van, de mindek a nevet it nem közölhetjük, — szívesen küldünk ezekről árjegyzéket, ha ir érte.

Ne küldjön pénzt előre a rendeléssel. Kifizetheti mikor a csomagot megkapja.

A COLUMBIA gépek ára 15. és 200. dollár között változik. Iradjon a mi eladási feltételeinkért és INGYEN ÁRJEJYZÉKÉRT.

Pittsburgh Phonograph Co.

1331 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Ne tegye kockára gyermeke életét

Meg van állapítva, hogy minden 10 gyermek közül 6 hal meg pié kórban azért, mert az anyja nem gondozza jól.

Ne hagyja gyermekét sirni! Ne hagyja gyermekét szenvedni.

Ha kis gyermeke nyugtalan és nem alszik.

Ha gyermeke köhög, hasogör, szék- vagy székrekedéssel szenved.

Ha kis gyermekének fogza jön és ezáltal bágyadt, ste és láza, hány és hasmenése van, használja a világhírű

BABY'S SAFETY-LA

A BABY'S SAFETY már ezrekre menő gyermekét megmentett a haláltól.

Egy úveg BABY'S SAFETY ára hazánál utatálással egybe 25 cent. It van az eredeti csomag képe, vagy a ez ki és mutassa meg a patikának, akkor az eredeti fogja kapni. A BABY'S SAFETY kapható minden kórházban, apóthékban és patikában. — Ha ott helyben nem kaphatná, akkor küldjön be 1 papír dollárt egy levelelben és mi postán bérmentve küldünk 3 úveg BABY'S SAFETY-t.

ROYAL MFG. CO. Duquesne, Pa.

NAGY ITALKIVITELI ÜZLET MEGNYITÁS!

HONFITARSAINK TUDOMÁSRA ADOM, HOGY CINCINNATI, OHIOBAN EGY NAGY ITAL-KIVITELI ÜZLETET NYITOTTAM. ÉS MÉRIS ABBAN A HELYZETBEN VAGYOK, HOGY HONFITARSAINKAT JÓ ÉS MÉRSEKELT ÁRU PALINKÁVAL LASSAM EL. — EN A PALINKÁT AZ ITTENI GYÁRSÓKORTÓL NAGY Mennyiségekben Szerzem Be. Szállítási Költséget FIZETNEM NEM KELL ÉS AZ IGY MEGTAKARITOTT ÖSSZEGET A PALINKA MINŐSÉGRE FORDITOM. — MIELŐTT MÁSTÓL RENDEL, KÉRJE AZ EN ÁRJEJYZÉKEMT ÉS TEGYEN EGY PRÓBA-RENDELEST ÉS EN BIZTOSITOM, HOGY UGY AZ ITALLAL, VALAMINT ANNAK ÁRAVAL MINDEN TEGYENBEN MEGLEZEM ELÉGEDVE. MI-VEL CINCINNATI A VASUTTÁRSÁG FŐVONALAN FEKSZIK, RENDELÉSE MINDEN KÉSÉS NÉLKÜL A LEGROVIDEBB IDŐN BELÜL ERKEZIK MAGAHOZ. — EN FIZETEM AZ EXPRESS KÖLT SEGET MINDEN 5 DOLLÁRON FELÜL RENDELÉSNEK.

GOODMAN LIQUOR COMPANY

Main Street, Cincinnati, O. Azon illetők, akik POCAHONTAS közelében laknak a Pocahontasi Express állomásra rendelhetik palínkájukat.

MAGYAR BANYAPLÉZEK MESÉI

NAGYSÁGOS UR A MAJNÁBAN

NÖSÜLNI AKAR A NAGYSÁGOS UR. PEDIG VAN FELESEGE.

Megerkezett a nagyságos ur Pittsburg-ba. —

Legelő utja egyenesen egy zálogházba vezetett. Nagyon nyomta a szébet, no meg a lelkiismeretét a volt burdos gazdájának duplafedelű aranyórája. — hát szabadulni akart tőle. De meg szüksege is volt a pénzre. A mikor a zsidó megkérdezte, hogy mennyi kölcsönt akar az órára, nagy zavarral kivágta, hogy nagy dollár és ha annyit nem is, de tizenötöt kapott rá. Meg egy cédulát. Nagy jó kedve kerekedett erre a nagyságos urnak és a hogy ment az utcán, minden szalónba bement és minden szalónban megivott egy whiskeyt és rá izen, egy pohár sört. Hogy a harmadik szalónban nyelte a harmadik whiskeyt és leoblitette azt a harmadik pohár sörrel, megmondult benne a lelkiismeret. Ha már akarta, nem akarta a zsidó gazda arany óráját magánál felelte, amikor a menyasszony helyett a felesége érkezett meg és ő érthető ijedségében megugrott, illő dolog, hogy legalább a zálogcédulát vissza küldje az őra jogos tulajdonosának. Hadd váltsa ki, ha akára.

Léült hát a szalón egy asztalához és irt. Tret a megörvídített burdos gazdának.

A levél így szólt:

"Kedves Misztér!

— Ide mellékelek a zálogcédulát a maga szépségére, dupla fedélű aranyórájáról, a melyet kénytelen voltam magammal vinni, mikor felugrottam a vonatra, hogy megugorjak a kellemetlen emlékek felegettől, a ki hivatalúan és váratlanul megérkezett. Le akartam dobni a vonatról az arany órá, hogy a felesége elkajja, de attól tartottam, — hogy nem kapja el és össze török a drága jószág. Arra is gondoltam, hogy elküldöm innen Pittsburgból postán, de megint csak attól tartottam, hogy hátha eltörök! Így hát legbiztosabbnak azt tartottam, hogy becsapom az órá, (nem magát) és zálogcédula alakjában küldöm el magának, honfirtás, a kit az Isten sokáig éltesen. Alkalm adtán, ha bejön egyszer Pittsburgba, kiválthatja az óráját és megtrillioztal engem egy jó vacsorával, a mit el is várók. Tiszteltetam a Missziszt, de csak a magyért. Az enyémét nem. Ha az enyém még ott van, mondja meg neki, hogy meghaltam.

Hazafias tisztelettel a

Nagyságos ur."

Megírta a levelet, még egyszer elolvasta, beletette a borítékba a zálogcédulával együtt, megnyalazta és leragasztotta a borítékot, megemelte és felbőlegezte a levelet s miután be is dobta egy postaszekrénybe, akorát sňhajtott, mintha valami nagy kő esett volna le a szivéről. Mintha legalább is tisztességesen elintézte volna a dolgot. Aztán ment a negyedik szalónba, — hogy megírja a negyedik whiskeyt és leöblítse azt a negyedik pohár sörrel.

Ahogy ott támaszta a bárt, megszólalt mellette egy ember.

— Mit iszol, testvér? — kérdi az ember.

— Látod, ha van szemed, — feleli a nagyságos ur a ki a szalónokban szerette még mindig adni az urat és úgy té, mintha nem szívesen állna szoba mindenkiel. — No csak azért kérdem, — folytatja az idegen, — mert látom, hogy furcsán kevered az italt. Pálinkára sört..... Mitől jó az? — Attól, — magyarázza most már barátságosabban hangon a nagyságos ur — hogy sokkal több whiskeyt bír el az ember, ha köze sörrel is iszik. De hát miféle vagy te, hogy még ezt se tudod?

— Olyanféle, hogy én sok pálinkát meg bírok sör nélkül is — röhögött a másik. — En utazó-szervező vagyok. Annak érteni kell az iváshoz, testvér. Bennem érni whiskey van már, testvér, hogyha az újjad belém bökéd, talán pálinka spricelene ki belőlem.

— Akkor valami szép dolog lehet utazó szervezőnek lenni, — jelentette ki nyomtatékosan a nagyságos ur, irigy tekintetet vetve a polgártársra.

— Meghiszem azt, — hagyta rá a másik és egy akkora pohár pálinkát emelt a száájához, hogy a nagyságos urnak két felé állt a füle.

Az utazó-szervező pedig nyugodtan és kitartóan folytatta az ivást, trillioztal nagyban a nagyságos urat is, és szórta a pénzt pazarul.

— Aztán miféle állás vagy hivatalos az az utazó szervezői állás? — kérdezte utóbb a nagyságos ur. — Mit szervezel te, testvér, így utazás közben? Vagy kinek, minek utazol? Azt látom, hogy bőven telik az ivásra, hát ha meg nem sértenének: — talán bizony valami részvény-hiénya vagy telek-csaló vagy te! Mi? — No de ne vágj olyan dühös képet, mert nem akartalak én megsérteni ezzel, csak azért kérdem, hogy magam is szívesen folytathék ilyen bizniszt.....

— Vagy úgy?! — mondta a másik, kis-ke barátságosabb arcot vágva. — Aztán mi

a te bizniszed, te vén huncut. Jó képi ember vagy, hanem azért azt hiszem, hogy ha annyi dollárral volna most, a hány nálad ártatlanabb ember ül Amerikában a fegyházakban, igen gazdag ember volnék!.....

A nagyságos ur savanyúan mosolygott. — No, tégéd is bátran elküldhetem tíz évre kihallgatás nélkül a bíró — vágott közbe a nagyságos ur.

Igy enyelgett egymással a két vén gonosztevő abban a pittsburghi szalónban. — Még mindig nem tudom, hogy mi a csuda hát az, hogy te utazó szervező vagy? — szólalt meg kis vártatva a nagyságos ur. — Mit vagy kit szervezel te? — Munkásokat szervezek, munkásokat, — felelt a másik, — nem is milliomosokat.

— Akkor szervezz meg engem is, — kiáltott a nagyságos ur és félreérthetetlen pillantással vetett a whiskeys üvegre.

— Hát te miféle vagy? — kérdezte az utazó szervező.

— Májner vagyok, mi lennék más?! — vágta ki a rezt büszkén az öreg. — Azelőtt, valamikor régen ur voltam, nagyságos ur, de most bányász vagyok.

— Ha te valamikor ur voltál, akkor nem szeretsz dolgozni, akkor legjobb lesz, ha te is felcspasz utazó szervezőnek és beállsz hozzánk, — jelentette ki a másik.

— Hozzátok? Kikhez? — érdeklődött a nagyságos ur.

— Mihozzánk, a veresekhez. A veresekhez! — szólt a másik és rámutatott a

veres nyakkendőjére, noha a nagyságos urban talán nagyobb bizalmat kellett volna, ha a veres orrára mutat.

— Aztán mifélek vagytok ti, veresek? kérdezte a nagyságos ur.

— Mi vagyunk az igaziak! — felelt a másik. — Mi a felfordulást, az általános zűr-zavart, az érszokat szervezzük. Mi nem hirdetünk nyolc órai munkaidőt, mint a szocialisták, nem elégszünk meg azzal, a mit a junisták követelnek, mi nekünk a fő célunk, hogy legyen sztrájk és zavargás és általános felfordulás.

— Nem anárniksa vagy te? — kérdezte a nagyságos ur.

— Annak is nevezhetném magamat, de minek az? — mondta az ember. — En utazó szervezője vagyok annak a híres csoportnak, a mely tulajdonképpen arra szervezi a munkásokat, hogy jól megyen a soruk, — vagy rosszul, zavarogjanak és hadakozzanak.

— Aztán mi hasznuk van nekik ebből? — kíváncsiskodott a nagyságos ur. — Nekik semmi, — mosolygott rasszul az utazó, — de nekünk annál több. Minkünk, a kolompoknak. Testvér, ha akarsz — felcspasz közzénk. Azt hiszem, tudsz jól szaválni a nép előtt.

— Meghiszem, hogy tudok, hiszen én ur voltam valaha, ha mondom, — biztatta a nagyságos ur.

Igy csapott fel, korcsmai ismerkedés révén a nagyságos ur olyan munkás agitátornak, aki nem tartozik a szervezett munkásság egyik becsületese, tisztességes csoportjához sem, hanem anarchista-kodik csak azért, hogy a beugrasztott munkások pészéből ury módon megélhessen.

Pittsburgh környékén sok a bánya, — hát a nagyságos urnak a napokban valahová Connellsville mellé kellett volna kirándulni és ott felizgatt a májnerreket, noha azok nem is hívták és meg is voltak égen elégedve az akkori helyzetel.

A tapasztalt anarchista szervező kitanította az öreget, ha ugyan ki kellett tanítani, hogy hogyan vegye ki a nép zsebéből a pénzt. Az az ő szemükben mellesre, hogy leas-e sztrájk, és ha leas, leas-e eredménye. A fő az, hogy ők maguk csináljanak friss pénzt a tovább uraskodásra.

Igy multak a napok és a nagyságos ur végre felült a vasutra, hogy kimegyen Connellsvillebe.

Ki is érkezett szerencsésen és estére gyűlésre hívtó több ismert nevű, tekintélyes, régi amerikai bányász testvér egy szalónba, hogy megbeszéljék a munkásság helyzetét. Azt nem merte megmondani, hogy kiiktól jön, hogy se nem junista, se nem szocialista, hanem csak égen "veres". Ha megmondta volna, el sem jöttek volna az emberek. De így eljöttek. Lehettek is vagy harmincan.

A nagyságos ur legelőbb is befeketett a vállalkozásba pár dollárt, a mit a másik veresőt kapott költségekre és rendelt pálinkát, meg sört. Aztán elkezdett beszélni arról, hogy felvirradt végre a dicse nap hajnala, amelyen meg kell mozdulni minden májnernek és le kell magáról rázni a rabigát és meg kell mutatni nemcsak a kompánának, hanem az egész világnak, hogy így, meg amugy.....

Az emberek türelmesen hallgatták a szónoklatot.

Egy tekintélyes külsejű öreg amerikai azonban, aki sok mindenféle perna-hajdért látott már világ életében és nem llt fel egy könnyen a nagy hang szavaknak, nem valami nagyon ügyelt a nagyságos ur beszédére, hanem elővett egy magyar újságot, és azt olvasgatta, míg a többiek jámborban és áhitással hallgatták a beszédet.

Egyszerre csak megakad azután a szemé az öreg amerikai magyarnak az újság egy helyén. Nézi, nézi, kétszer, meg háromszor is elolvassa azt a pár sort, a mint megakad a szemé. Aztán leteszi magá mellé az újságot és hallgat. Várja, hogy fejze be a nagyságos ur a beszédet. Megtörténik végre ez is.

—Most pedig szólaljon fel bányász-testvéreim közül az, akinek van valami mondanivalója, hogy megjegyezni valója, — jelentette ki végül a nagyságos ur. — Szórlt ért az ember, hát csak ki vele. Mondja meg mindenkinek, akinek van valami véleménye a dolgról. Arról, hogy abba kell hagyni a munkát iziben, meg akkor is, ha elég jók a viszonyok. Mert akkor arra kell törekedni, hogy még jobbak legyenek.

(Folytatjuk.)

A MAGYAR BANK és Kereskedelmi Részvénytársaság

küldte ki a háború alatt Amerikába Németh Pétert, a Magyar Királyi Kereskedelmi Múzeum levezetőjét a indította itt meg a hadikölcsön-jegyzést.

A MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

valamint a Magyar Királyi Kereskedelmi Múzeum kezdeményező munkájának, áldozatkészségének és fáradozásának köszönhető, hogy az amerikai magyarság eddig több mint

HARMINC MILLIÓ KORONÁT

fektetett be hadikölcsönjegyzeésébe.

A MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

105 millió korona alap- és tartalékfővel rendelkezik és egyike Magyarországnak legnagyobb és legvirilárdabb alapon nyugvó pénzintézetének. Amig itt akadnak magyar pénzeket kezelő hazafiaink intézetek, amelyeknek igazgatói a magyar nemzet elcsélességnek kölcsönt és muniációt szállítottak, addig a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság — mint ez évi hivatalos jelentésében olvashatjuk — 479 alkalmazottját küldte a harcmezőre, akik karddal a kezükben küzdenek a házért. Amig az amerikai shrapnell, ágyú, tömegtelen fegyver riktítja hősi testvéreink sorait, addig a

A MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

hatalmas vagyonsághoz méltóan igyekezett a könnyeket letörölni: saját hadikórházat létesített, amelyben amerikai magyarokat is gyógyítanak és e cérra, mint kötelező évi hivatalos zárszámadásában kimutatta, 504,309 koronát áldozott.

A MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

fegyverrel küzd, vitéz alkalmazottainak a háború egész tartalma alatt teljes összegben folyószámi fizetését és dacára óriási áldozatainak, az 1915-ik évben

13,900,991 KORONA 78 FILLER

NYERÉSEGET ÉRT EL és a banknál elhelyezett takarékbetétek összege

97 MILLIÓ KORONA

A hadikölcsön kibocsátásánál a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság rendkívül élénk tevékenységet fejtett ki és az 1915-ik évi zárszámadás szerint a II-ik hadikölcsönnel 36 millió, a III-ik hadikölcsönnel 85 millió korona jegyzést ért el.

A MAGYAR ÁLLAM

1915. december 31-én 42. és fél millió koronával volt érdekelve a Magyar Banknál és ebből láthatjuk honfirtásunk, hogy a Magyar Bank a magyar állam bizalmának letéteményese. A Magyar Bank egyedüli hivatalos képviselője a magyar királyi államvasutak gépjáratának és mint ilyen, a magyar állammal állandó szerződésben viszonyban van. A Szerbiában megszállt területeken a katonai fölkormányzás a Magyar Bankra bízta a dohány, és a papírmonopólium kezelését. Bízta tehát én is megtakarított pénzt erre a hazafias, mérhetetlen gazdag intézetre.

A MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

4- és egy-negyed százalék kamatot fizet a takarékbetétek után az amerikai magyaroknak és aki rábiza pénzét, nemcsak a legbiztosabb befektetésért eszékli, hanem a magyar nemzet haladását is elősegíti.

Báró BURIÁN ISTVÁN

császári és királyi kőcső külügyminiszter ur ó Excellenciája útján a washingtoni nagykövetségünk és new yorki főkonzulátusunk közvetítésével SZÉKÁRÁVIRAT ÉRKEZETT A MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL, Budapestről, mint a hadikölcsönök hivatalos jegyzési helyétől a negyedik magyar hadikölcsön kibocsátásáról.

A NEGYEDIK MAGYAR HADIKÖLCSÖN ÁRAI A KÖVETKEZŐK:

100 koronás negyedik 6-százalékos adómentes hadikölcsönkötvény \$14.-
Létező 100 korona után 5. és fél százalékkal kamatozó magyar hadikölcsönstári jegyek \$13.80-
el füstendők.

Ezen hadikölcsönstári utalványok csak a következő címletekben kaphatók

2000 KORONA	\$ 270.00
5000 KORONA	\$ 675.00
10000 KORONA	\$1350.00
50000 KORONA	\$6750.00

Ezen hadikölcsönstári utalványok 1926-ban minden magyar királyi állampénztár és hivatalos jegyzési hely által teljes összegükben készpénzben be lesznek váltva.

Forduljon az itt hirdetett bankokhoz és pénzküldőköz.

Megbiztoltakat keresünk Amerika minden részében. — Mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál:

Németh Péter

a Magyar Bank... és Kereskedelmi Részvénytársaság amerikai levezetője

155 Second Ave., New York, N. Y.

Telefon: Orchard 6192.

THE PEOPLES NATIONAL BANK
414 Marekt St. Stenbenville, O.

NEMETH & COMP.
1006 Parsons Ave., Columbus, O.

RÜTTKAY JENŐ
106 Avenue B New York, N. Y.

SCHWABACH & SON
1347 First Ave. New York N. Y.

JOHN RIZSAK
127 Second St. Passaic, N. J.

CSIPŐ LAJOS
477 State St. Perth Amboy, N. J.

EMIL GERMANUS
185 Springfield Av. 214 Perry St. Newark, N. J.

KREMER SANDOR
305 Woodbridge Av. Chrome N. J.

LEOPOLD GYULA
1318 W. Dakota St. Dayton, O.

PEARL JOSEF
319 E. 3rd St. 801 E. 3rd St. South Bethlehem, Pa.

NYITRAY & POKORNY
85 French St. New Brunswick N. J.

THE FIRST NATIONAL BANK OF NORTHFORK
Northfork, W. Va.

JOHN KISS
Kiss Bldg. Northampton, Pa.

FIRST NATIONAL BANK OF KEYSTONE
Keystone, W. Va.

NATIONAL BANK OF COMMERCE
Williamson, W. Va.

EUGENE KLEIN
168 Center St. Massena, N. Y.

IMRE KIRÁLY
303 E. 118th St. New York, N. Y.

NYERGES TESTVÉREK
1783 W. 25th St. Cleveland, O. Branch: Elyria, O.

ANTALICS & BÉKÁSSY
Franklin, N. J.

THE PROVIDENT SAVINGS AND TRUST COMPANY
7th and Vine Sts. Cincinnati, O.

THE STRUTHERS SAVINGS AND BANKING COMPANY
Struthers, Ohio.

JOHN PHILOPOT
3611 N. Bway St. Louis, Mo.

JOHN AMBRUS
2111 So. Bway E. St. Louis, Ill.

FERDINAND S. ROBOTKAY
1683 Wright St. Chicago, Ill.

JOSEPH TACHOVSKY
Delaware Ave. & 3rd St. Palmerton, Pa.

E. GOZTONYI
3d & Linden st. So. Bethlehem, Pa.

JOSEPH M. MYERS
799 So Main St. Phillipsburg, N. J.

B. L. NAMÉNYI
41 Exchange St. Buffalo, N. Y. Branch: 128 Military Road

GARY NATIONAL BANK
Gary, W. Va.

LAWRENCE SAVINGS & TRUST COMPANY
New Castle, Pa.

KLEIN & IZAY
542 Factory St. Watertown, N. Y.

JOHN DEZŐ
333 Hancock Av. Bridgeport, Con.

PETER BEBERICH
307 Court Block St. Paul, Minn.

FRANK BOLDIZSAR
7785 E. 7th St. Cleveland, O.

A. METZNER
West 25th St. Cleveland, O.

JOHN KOVACS
36 Grand St. Brooklyn, N. Y. Branch: 135 Clinton Ave. Manhett, L. I.

KÉSZITSÉN SÖRT OTTHON

EGY DOBOZNAK ÁRA CSAK \$1.—

A BOCOKO sörpárat tiszta MALÁTA, ARPA és KOMLÓBól van készítve.

Ha a sörrel élelmiszert utatársaink szívesen vizsál biztán fel, pompás, házód, jó, erős, igaz sörrel készíthet magának bármikor otthonában.

A círtény est még a "SZARAZ" Államokban sem tilja.

Külföld még ma EGY DOLLÁRT, akár vend. leveleiben, akár ajánlja erre a címre:

BOCOKO PRODUCTS CO., Inc.

80 FIFTH AVE., NEW YORK, N. Y.

és azonnal elküldünk címre egy doboz BOCOKO sörrel, ha megadja a címét.

Laj, de keserves dolgozni, pláne nehéz munkát végezni, ha az embernek a háta szörnyen fájt, ha a kezét és lábát hasogatnak, ha derékát a RHEUMATÁ kizsuga. De ám gyors segély nyújt ilyenkor a

Róth Pöstyéni Kura,

mert a szörnyű fájdalmakat azonnal megszünteti és szabályos mozgathat, dolgozhat kedve szerint, szóval küzi a RHEUMATÁ a testéből és mindig egészséges lesz.

Ha még pontos RHEUMATÁ Kura segély postán \$1.00.

A pénz tetsező előre beküldeni erre a címre:

Róth Sámuel Megváltó Gyógyszertára

125 AVENUE A Cor 8th St., Dept. C NEW YORK

KERESTETIK

KOVACS BÉLA, más néven SMITH WILLIAM, Borod megye, Csermely községi illetőségű magyar, aki május hó 11-én megakadott ELDORADO-ból, Ill., megkötésére ZVARA AGOSTONT 500 dollár erejéig. — Zvara jótállt Korácstól 500 dollár, hogy tárgyalásúg szabadon maradhasson, a hátán ember tovább állt. — A ki holtlétéről tud, fogassa el, vagy táviratozzon erre a címre:

August Zvara HARRISBURG, ILL.

BOX 346.

Dr. RICHTER'S Pain Expeller

Csúsz, kövérny, rheumatizmus, idegesség, ízületi és izom-merevség, hűlés, gége, torok-fájás és fogfájás ellen.

Itt van az eredeti csomag képe, a hogy azt áruinják. Ne fogadjon el csomagot, ha nincs rajta a HORGONY védjegy.

Kapható minden patikában 25 és 50 centért és a készítőnél.

F. Ad. Richter @ Co.

74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK, N. Y.

MICHIGANI HIREK.

Közl.: Réz József.

REZET KERESNEK. CALUMET, MICH. — Az itteni bányákat nagy rendelkezéssel keresik fel és az elmult hét egyike volt még az év legjobb heteinek. Angol és francia cégek vásárolt-millió font rőre akarnak rendelkezni a tekintve, hogy a bányák így sem képesek a kívánt mennyiséget kitermelni, valószínű

hogy a munka szakadatlanul folyik majd jó néhány hónapig vagy évig.

Peter Madronich TEMETKEZÉSI VÁLLALKOZÓ. Minden létesít a szolgáltatás. Telephone 313. CALUMET, MICH.

CALUMET STATE BANK CALUMET, MICH.

\$70,000

BETÉTEKRE RENDES KAMATOT FIZETNEK KÖLPOLDI ORSZÁGUNK MELLYANTYAN ÁRBAK KÖLD PÉNZT Kérjük a magyarok partfogását.

Ki a felelős? BANYATELEPEK HIREI

ÉRDEKES BÍROSAGI DÖNTÉS

KÁRTÉRÍTÉSI ÜGYBEN.

NÉHA A BANYASZ A FELELŐS.

Érdekes döntvényt hozott West Virginia állam főbíróvárszéke az elmúlt hónapban egy kártérítési ügyben és nagyon rövid dolgokat tartanak, ha a bányászok az a határozatot jól megjegyeznék maguknak, mert szükséges ezzel minden bányásznak tisztában lenni.

Kimondta a bíróság felbontó ítéletét, hogy az egy gyomorolt, rendszer, nagykoru bányász tudva veszélyes helyen dolgozik, vagy olyan helyen folytatja a munkát, ahol csak igérték, de nem szállították oda a szükséges timbert és egyéb védelmi eszközöt, akkor azt a saját felelősségére teszi és a társaság be nem tartott ígérete nem vonja maga után a kártérítési kötelezettséget.

Érdekes és megszívlelendő ez a döntés annál is inkább, mert a magyar bányászok közül különösen nagyon sokan dolgoznak túlságosan veszélyes helyen, hiszen a pillérek majdnem mind belőlük kerülnek ki a így bennünket nagy mértékben érdekel ez a határozat.

Nagyon sokszor történik, hogy a magyar bányász nem hallgat a bánya foremanra és figyelmeztetések dacára is igyekszik sokszor még néhány káré szentet szedni ki legveszedelemesebb helyről, mert sajnálja elhagyni a könnyen kinalkozó szakadó szentet és a kőszakadáston kívül a pillérekkel folytatott könnyelmű, vagy elszánt munka öli meg a legtöbb magyar bányászt.

Jó lesz minden magyaroknak észben tartani ezt a bírósági döntést és olyan helyzetben, amikor a tétőlropogás dacára, sőt a foreman kérése és fenygetése ellenére is henn marad a pillérek alatt, — gondoljon a bekövetkező szencencetlenségére és arra a tényre, hogy a saját jószántólól felesleges veszélyben dolgozó bányász nem kap semmire sem kártérítést.

Ugyancsak a bányatársaságok javára döntöttek az Egyesült Államok törvényeszkéjén a uspokban amikor kijelentették, hogy a lezáradó költség pusztításért a bányatársaság nem mindig felelős.

Kimondották ugyanis, hogy a vádlottnak joga van bányafelügyelőket és szakértőket tanu kihallgatására, akik bizonyíthatják, — hogy a kompánia elegendő gondot fordított a bányatelet rendh tartására.

A bányászok jól ismerik már a viszonyokat, tudják, hogy a bánya felügyelőik és a bánya inspektorok nagy részének merre fel járlik a keze, és tudatában lehetnek annak is, hogy ilyen szakértői véleményét mindig kaphatnak a társaságok — pénzért.

PATIKASZEREKÉrt

menjen vagy írjon

ERDEKY KALMAN gyógyszerészhez, aki budapesti egyetemelt végzett okl. gyógyszerész.

3964 Second Avenue, PITTSBURGH, PA.

VILLAGE HOTEL

az állomásnál szemben

FRED. RITTORE, tulajdonos

Legjobb ételokat tartanak rakáron. Magyarul is beszélünk. Kérjük a magyar bányászok partfogását.

VINTONDALE, PA.

KÉZ A Z ILLINOISI SZERZŐDÉS

A United Mine Workers 12-ik kerülete és a kerületben levő bányatársaságok között létre jött az új szerződés, a mely visszahatólag március 31-től 1918 március 31-ikéig marad érvényben.

Az új szerződést a New Yorkban kötött bérskála alapján esáították, azoknak az eltérésekkel, amelyek eddig szokásban voltak az egyes bányákban. A pick bányászok hatvanötöt centet fizetnek és az az ár képezi az alapját az egyes helyek külön megállapított bérének is. A deadworkok, vagyis a darabmunkák öt százalékos áremelésben részesülnek. A megállapodás május 2-án jött létre és csak a bányászoktól függ, hogy azt jóvá hagyják-e, a mi biztosra vehető.

Legközelebb részletesen fogjuk a megállapodást közölni, annak végleges elfogadása után.

SZTRAJK VATESORON.

Hogy milyen gyalázatos szemfényvesztés annék telepen a fizetésjavítás, némek egyik legzomoribb példája a Yatesboron eset, ahol nemhogy többit keresenék a bányászok de elvették az egyik legjögszabb fizetésüket, a yardizás fizetését. A bányászok nem hagyták annyiba a dolgot, és két héttel ezélt sztrájkba mentek.

Figyelmeztetjük tehát a magyar bányászokat, hogy tartsák magukat távol ettől a plétől mostanában.

ANTHRACITOSOK BEKÉJE.

Megirtuk egyik legutóbbi számunkban, hogy a keményanyagok négy éve költöttek meg az újabb bérserződéssel és hogy az újabb egyezséggel több helyen nincnek a bányászok megeledeve. A portsivillei konvenció volt bivatva arra, hogy a szerződés sorsa feltétlenül és a bányászok nagy többsége a béke, illetőleg a felajánlott szerződés elfogadása mellett foglalt állást. Értéknözvényben a bányászok megelédeve. A portsivillei konvenció volt bivatva arra, hogy a szerződés sorsa feltétlenül és a bányászok nagy többsége a béke, illetőleg a felajánlott szerződés elfogadása mellett foglalt állást. Értéknözvényben a bányászok megelédeve.

BITANG A BANYASZOK KÖZT

Gyalázatosan vissza élt egy elvetemült magyar bányász a burdos gazdájának a jószágával és beléttelennik kifosztotta nehezen dolgozó munkos társait is.

E hó hetedikén éjjel Barna István, Hamasfaluról, Gömör megyéből ideazáramozott magyar fiatalember megrökött Bukjót látván magyar testvérünk házából, Dorchester, Va., és nemcsak a durhát, hanem a gazdájának és burdos társainak ruháit, ékezeit és pénzt is magával vitte. A csavargó magyar bitang egy közép terméti, baros arcu, hosszú hajjal viselő, beretvált bajuszú ökrérfogó, akit könnyen fel lehet ismerni arról, hogy a jobb szeme hibás. Bezáll magyarul, tóul és meglehetősen jól beszél angolul is. Aki felismeri valahol, az írjon az alábbi címre, a kifosztott burdos gazdájának: — Stephen Bnjók, box 64, Dorchester, Va.

SZTRAJK JEFFERSON COUNTYBAN

Bergholtz és Amaterdam bányáiban sztrájk léptek a bányászok, mert nem tudták meggyezni arról, hogy a fizetéstől mennyit illet meg a loadert és mennyit a cutter. Általában egész Ohio államban keleti részén nagy a nyugtalanság, és a hol még dolgoznak, ott is mindenütt félnek, hogy a különböző cégekkel való tárgyalások következtében sztrájkba lépnek.

HIGH COAL, W. VA. —

Azt írja innen egy magyar testvérünk, hogy a munka viszonyok nem a legjobbak a plézen, mert ha dolgoznak is hat napon egy héten, de kárát nem kapnak elegendőt a így naponta csak fél napot dolgoznak.

Szilops a bánya, a szín nem éppen túl magas benne. Néhál akad víz, a mit pumpával szivartnak ki, lejáró kö is van elegendő, gaz nincsen, szabad lámpát használnak. A szénért tonnáként 27- és fél centet fizetnek. Láncos masinák, vagyis mérésel és ehhez még az entryben 50 cent yard pirként adnak. Szerencsétlenülsg ritkán történik, az emberekkel nem épen a legfinomabban bányák az élméizer drága. Egy horzó list 9 dollár, a hus fontja 25 cent, a sonka fontja 30 cent. Néha vesznek fel embereket, de e hir beüldöje nem nagyon ajánlja most ezt a helyet.

HALÁLOZÁS.

Szabó Dávidék gyász.

MURRAY CITY, O. — Súlyos csapás érte a Szabolcs megyei Taktia-Kenzről való Szabó Dávid esküdját. Gyula fiuk három hónapi szüvés után meghalt nemegyet 23 éves korában. Temetésre nagy részét mellett ment végbe. A koporsót fel barátja, a közönséget pedig tizenkét főhívás látvány volt.

A gyászaházból a ref. templomba ment a gyászmenet, elől a Verhovay Segély Egylet 41-18 számú főköjával és a Murray City-i Működő Körrrel, amelyeknek az elhunyt tevékeny tagja volt. A gyászszertartás után külön vonaton a greenlandi temetőbe szállították a halottat, hol megható buszuzattal onnan elhantolták. Születésén kívül öt testvére és kiterjedt rokonság gyászolja a korán elhalt fiatalembert.

A kis magyar gyermekekért.

Amerika magyarsága esztendő kö óta érdeklődéssel nézi egy derék magyar család nemes munkáját, akik sem időt, sem fáradságot nem kímélnek hogy azért dolgozzanak, ami nekünk a legkedvesebb, a kis magyar gyermekek egészségéért.

ROYAL MFG. CO. tulajdonosairól van szó, akik esztendő köig tartó kutatás után megtalálták a legjobb orvosságot a nyughatatlan, vagy beteges kisbabák részére a akik ezt a szert eszt sorban is a magyarok részére ajánlják fel.

Idégy a ROYAL MFG. CO. híres gyártmányát, a Babys Saftey csak postán lehetett rendelni Duquesneből, a társaság vegyi gyárából, ma azonban a kitünő gyógyszer oly nagy hirtre verődött Amerikában, hogy ennek a nagy országnak sok-sok patkája állandóan rakáron tartja a híressé vált szert és majdnem mindenütt meg lehet kapni helyben is a Royal Babys Saftey; sőt az utóbbi időben a bányatársaságok jól felszerelt kompánia stóráj is tartanak belőle.

A magyar anyák bizonyára örömmel veszik, ha ezt a nagy szerű orvosságot a kompánia stórákban vagy a patikában is megkaphatják, mert hamarséggal, fogzással, bágyadtsággal, és általános rosszullétnél Áldás és a szer a kicsinyek részére, és megnyugtató dolog, hogy azt mindig kézhez kapják. Ahol nem lenne belőle a kompánia stórában vagy a patikában, onnan rendeljük meg egyenesen a nagyhírű gyártótól, akinek itt követezik a címe: — ROYAL MFG. CO., Duquesne, Pa. (Ad.)

COLORADOI KALAUZ

A MUNKA COLORADORON.

A viszonyok ebben az államban nem a legjobbak, a bányák java része alig volt izemben, de az utóbbi hetekben némi javulás észlelt minden fel.

Cameron bányatelepen hetenként 3-45 napot dolgoznak és izemben vannak már több-kevesebbel napon egy héten a Caddell, Maitland és Ravenwood bányák is. Pueblo-ba húzódtak az utóbbi hónapokban sok magyar bányász, akik a gyárakban találtak meglehetősen munkát, de a kik most már vissza szállingóznak a bányákba.

SOR A COLORADOIAKNAK.

A Colorado államban lakó magyaroknak újév óta alig van alkalma szemes italt szerezni be, a különösen a nyáron lenne kellemetlen, ha nem lehetne sárköz jutni.

Egy Kansas City-i, Mo. üzlet épen azért vállalkozott rá, hogy hírszerűt díjazásért szállít jó sört Colorado államba és lapunkban közzét hirdetésére annál is szívesebben hívjuk fel olvasóink figyelmét, mert ez az üzlet nem áruzáskban macskát, hanem ki-írja a sör árát, de még azt is tudatja az olvasóval előre, hogy egy 120 üveget tartalmazó nagy horzó, illetőleg nagy kosár sörre mennyit szállítást fizet az itál rendelője.

Mint hogy a hirdetelt Freundshaff-sör messze földön híres jó itál, valószínűnek tartjuk, hogy az Eli Good & Son cég nagyon sok rendelést fog a magyaroktól kapni.

\$7.75 Egy horzó 16 sör, a melyben 120 kis üveg van F. O. R. Kansas City, Mo.

\$7.75 Egy horzó 16 sör, amelyben 120 üveg van F. O. R. Kansas City, Mo.

ELIION TELJES MURRAYKÉRT Próbálja a híres Eli Good 100 fokos éret whiskeyt. — Van 60 másféle pálinkák, 10 rum, 20 érn és minden más itál.

Flisoon bor quartja \$1.50.

Eli Good & Son

718 Bellmore Ave. KANSAS CITY, MO.

Egy nagy horzó 120 üveget tartalmazó sör szállítási költsége:

Walsenburg	\$1.85
Trinidad	\$1.85
Denver	\$1.85
Pueblo	\$1.85

A STAR DRUG STORE

Értésíti a magyarokat, hogy szabad csereit.

Raktáruk tart minden magyar holmit, magyar medencét, magyar dohányt, magyar hanglemezt, stb.

Kéri a MAGYAR BANYASZOK partfogását.

WALSBURG, COLO.

Alapítva 1875-ben

The First National bank

Alapítók és tisztség \$200,000.00

TRINIDAD, COLO.

Agnes Bros.

Nagy rakfirt tartunk HART, SCHAEFFNER & MARX ruhából, WALK-OVER és REACY ÁLLÁS cipőből tartunk. VÉRIS KÉRESZT cipőből nők és gyermekek részére.

Férfi holmit, fehérneműt, stb. nagy rakfira.

ELŐZÉKENY KIRVIZÁLÁS és BECSULÁS ARU.

WALSBURG, COLO.

Dr. W. N. HALL

FOGORVOS

A State Guaranty Bank felett.

WALSBURG, COLO.

50¢ Per Quart

100 Proof

Buck Creek

Old Kentucky Whiskey

Old Kentucky Whiskey

8 teljes pint Buck Creek \$2.25

16 fél pint Buck Creek \$2.50

Megfelel a postafeltétlűve minifogásnak

OSCAR BROS

1618 Genees St. Kansas City, Mo.

Dr. Gottlieb

FOGORVOS

McCORMICK BLDG. TRINIDAD, COLO.

Ótadó árak, jótállás mellett

BUTOR KIARUSÍTÁS!

Ha olcsón akar vásárolni szep és jó butortok a legfinomabb kivitelben, jöjjen el hozzánk és nézze meg butor rakfirtunkat.

M. KALMES

SIXTH STREET

A First National Bankkal szemben

NAGY KIARUSÍTÁS!

M. KALMES ÜZLETÉBEN.

Nagy ártólalás mellett felsőkabátok, ingek, kalapok, cipők most olcsón kaphatók.

Ne felejtse el címünket:

MAIN STREET

A First National Bankkal szemben

A. C. HILL RALPH G. WATT

AUTO LIVERY

The Walsenburg Auto, Plumbing and Electric Company.

BITELTETI JAVITUNK

Nyitva éjjel-nappal

Phone 46 F. 2.

WALSBURG, Colo.

GABE FURPHY

TEMETKEZÉSI ÉS FUVAROZÁSI VÁLLALKOZÓ

Phone: 104 F. 2

WALSBURG, Colo.

Magyarok Figyelmébe!

MI FIZETUNK ÖNNEK 4% KAMATOT a pénze után, ha nálunk helyezi el. Látogasson meg minket.

THE COMMERCIAL SAVINGS BANK

TRINIDAD, COLO.

Munkahiány a bányában. Erőszakosságok hálójában

Amerika bányáiban egyre érezhetőbb a munkahiány és bár ez a helyzet látszólag előnyösebb a bányászokra nézve, végeredményben mégis kéros hatással lesz az egész iparra és így a benne dolgozó emberekre is.

Tagadhatatlan azonban, hogy gyorsabb és nagyobb karát vallják a munkahiánynak a társaságok (operators) és nekik kellene látni módját feladni, hogy ez a beteges állapot minél előbb megszűnjék.

A munkahiány két közismert oka az Egyesült Államok iparának hatalmas fellendülése és a bevándorlás teljes megszűnése; száznál is több mint két okkal, ha a helyes segítséget csak meg akarják látni.

Bevándorlókat nem hozhatnak most középb- és dél Európából és ha a munkás szervezetek erőszakoskodásától a kongresszus kellőképpen megvéd, akkor holnapra lehetetlen lesz az európai munkásokat a bevándorlás.

Hogy a bevándorlás szigorítása igazságtalannak és embertelen módon történik, azt maguk az újabb törvények elebe lejtették is jól tudják, de Amerika nagyparaszti módok mellett látni, hogy a munkás szövetségei részéről megkötött képviselőik észre térték és velük a valódi helyzetet megismertették. Ezt az itt élő bevándorlókat nem tehetik meg, mert mióta az ország ural feladották a közvéleménybe a hiphenat-té-lyhelyt, azóta mindent félre magyaráznak annál mindünk vagy irru-lyan.

Az általános ipari fellendülés ellen nem hogy védekezésünk nem kell, hanem örömmel fogadjuk azt, de meg kell a bányász társaságok vezetőinek akadályozni, hogy az állandó bányászokat a gyártelepek csábítsák magukhoz.

Az utolsó hat hónapban sokkal több ember hagyta ott a bányát, mint az azt megelőző hat évben, és ha sürgősen nem keresnek orvoslást a társaságok, akkor két év alatt félre csökkenthetik mindannyian az üzemeiket.

Első sorban az amerikai születési emberek hagyják ott a bányát, ami egészen természetesen is, mertők lévén az Egyesült Államok ipari életének közvetlenebb ismerősei ők látják meg leg hamarabb a belső helyzetét.

Ezen kívül a városi élet változottságai is sokkal jobban csábítják az amerikai bányászokat, mert ebben a tekintetben a földművesekből (peasant) kikérült bevándorlóknak igazán nincsenek nagy igények.

Minden bányai operatorkan arra kell tekintni törekedni, hogy a bevándorló bányászokat állandóan sítsa a telepeire, annál is inkább, mert közméret dolog az is, hogy az idegenek megbízható munkát érő képviselnek rus idején, mint az amerikaiak.

Igaz, hogy az utolsó hónapokban bevándorolt bányászok közül is választásos népvándorlás indult meg a városok felé, mert a muni- cipió gyárak lihetetlen munkabérekkel csábított magukhoz a common munkáit, de ha a társaságok vezetői igyekeztek volna a bányászokat megismerni és az 6 em- berli tulajdonságaikat csak egy kis- sítést is tanulmányozni, könnyen rá- jöttek volna, hogy ez ellen a ve- szedelem ellen is van védekezés.

Az első, legfontosabb és leghe- lyesebb védekezés természetesen a jó bánásmód, a megfelelő fizetés, és el kell ismernünk, hogy ebben a tekintetben javult is a helyzet az utóbbi hónapokban: de nagy mulasztást követtek el a társaságok, hogy nem igyekeztek jobban hozzá férni a bevándorolt bányá- sok felé.

Még kellett volna látniuk, hogy megvesse, a tót, és általában a zponiti hatalmukhoz tartozó bá- nyász csak nagy lelki kírdalmak után szánja rá magát, hogy immi- napon szolgáltatás álljon, jé- immetrít kellett volna ezeket

a nemzetiségeket, hogy a városok- ban majdnem minden ipartelep, ha látszólag nem is, ténylegesen az 6 házukj elleneségeinek eszál- títja a muni- cipiót és nem nagyon sok biztatlansá lett volna szükség, hogy ezek az emberek mind a bá- nyásokban maradjanak inkább.

Orthonosság kellett volna ten- ni az életüket a bányatelepeken, közelebb kellett volna vinni őket a társaság és az őket környező emberekhez ezen a téren nagyon keveset tettek az operatork.

A Stonea Coke and Coal Com- pany könyveshétet ad ki az idegen származású bányászok anyanyel- vében, melyben a munkáikat, a helyzetüket, a mesterségüket és az életüket ismerteti az emberekkel akik közül nagyon kevesen vol- tak bányászok az ő házában és akik bányászok voltak is, idegen- jelt reájuk nézve minden: ide- gen és példát minden egyes társ- ságnak követnie kellene.

Ezretlenül kellene a beván- doroltakkal, hogy egyenrangú, be- sülletes munkásoknak tekintik őket, hogy foglalkoznak velük és hogy ők is a társadalom tagjai ké- pesek; mert sok okuk van a be- vándoroltakkal arra a feltétele- sítéssel, hogy a görög semleges- ségért a görög bányászok, a melynek helyrehozására Görög- ország illetékes elnöksége. Görögországnak idején tiltakoz- ták is forma szerint a népiog meg- sértése ellen, ám tiltakozás ter- mészeteszerűen két nyghatálom- mal szemben csak platonikus ér- tékű és erjű maradt és az egyet- len, amit tehetett, hogy hadere- jét besoroztatta. Am most már a görög ügy erősen túlnő a görög határon és ha az entente hadi- területét alakítja át Görögorszá- g, ha ott várakat épít, árkokat vág, betonfalakat épít rá, no- ha semmi háborúja a görögökkel nincsen, akkor az nyilvánvalóan csak a közephatalmak hadiejeit ellen szól. Most következtet el te- hát a görög ügy oda, ahol a legna- gyobb nemzetközi kérdés né- meg és sürgőssé teszi az entente- tel személt álló hatalmi esport- nak fellépését is.

Görögországnak semmi esetre se lehet antipatikus a német lé- pés. A görög király, a görög kor- mány, a görög hadsereg és a görög nép idáig is velünk rokonezen- vezetett és valljuk meg őszintén, ez a nem sok, amit érdekünkben tett, mégis a legtöbb volt. Királyt és kormányt heteken át terrorizált Kitchener, Denis Cochin és a kö- veti csoportja. Görögországot minden elképzelhető megfenye- gették. Szaloniki a szó szoros ér- telmében elragadták tőle és a ki- rálynak is szinte életére törtek. Görögországnak ugyszólván okkupált állapotban sem engedett a brutá- lizálásnak és nem adta fel semleges- ségét. Bizra bizott a közpéha- lmalak gyűzelmében, ami teljes fényességgel következett be. A közpéhatalmak és velük szövetsé- ges Bulgária ma a görög határon állanak.

A történelemben példátlan helyzet az, mely most kialakult. Egy önálló hadsereggel bíró szar- ven ország két idegen hatalmi csoport hadserevével lesz, anél- küli, hogy akár egy szál katonáját is megmozgatná az egyik vagy a másik párt érdekében. Mit akar- nak! Görögországnak ahol fran- cia és angol katonaság táborozik, és amelynek határát talán a köze- li napokban lépik át a bolgárok, a németek és az osztrákok és a ma- gyarok. Görögországnak képvisé- lőválasztás készül. Két hadviselő fél állítalag respektálja is ezt az aktust és egy halálra ítélt földet nem akar megfosztani az 6 köz- jögi innepéltől. Pajgyvesen, semle- gesen tört Görögországnak, az emé- nyelke tetteleg és meg akar be- savatkozni Csodlatos, hogy ez a nép, amely még nem is három ezertől előtt egymástán két há- borút harcolt végig, kedvel és védséggel, most mindenáron meg- nekíti akar a háborúból. Idők

jele ez! A világháború elején aránylag könnyen sodródtak bele olyan államok is a háborúba, a melyeknek semmi közvetlen okuk nem volt arra, hogy választásos részt vegyessenek a fegyveres mér- közésben. Belgium szinte önként szegődött az entente mellé. Japán is minden ok nélkül ránt kardot. Törökországban a háborus láng a má javukra lógob felt, a látzólag érdeketlen országok, mint Olasz- ország Románia, állandóan hábo- rus néppolitikus tanási és mozgá- sít minden legemleghes, legbá- kásabb ország is, Hollandia és Svájc, a skandináv államok és Spanyolország.

Ma ebben! A háború már nem ragályos. Görögországnak ter- letén nemsokára talán öt idegen birodalom katonái fognak állani s Görögországnak mégis vonakodik at- tól, hogy szövetségét vállaljon akár az egyik, akár a másik ré- zen. A háborúba belefáradtak a semlegesek is. A görög példa után bizást bízhatják, hogy Ro- mánia is megmarad semlegesnek. Valamikor az volt a népek áram- lata, hogy belekapcsolódjanak a háborúba, ma a semlegesek a há- borúba, hogy a háborút izolá- lják és idegen földek erőben kívánják a békét, amely egymá- sál szeszegethetné a nagy né- peket, amelyek most háborúban állnak egymással.

TOBB AMERIKAI MUNICIPIO KELL AZ ANGLOKNAK.

Az angol muni- cipiók miniszter ki- vándorlás Minchin tábornok kü- lönb kiüldetésében Amerikába é- kezett. Azt mondják, hogy ez az utazás azért vált szükségessé, mi- vel Angliában a lövedékek gyár- tása kevés eredményt jart és a tábornok az amerikai muni- cipiógyártás fokozását akar gon- doskodni.

BAZAR CONNELLSVILLE, PA

A Connellsvillei Szent Imre r- kati magyarközösség adósságai- nak letérletésére július 16-én, azaz Fourth-of-July napján nagy mulatságot fog rendezni a templom alatti szűt teremben. Kovács Lajos plébános ugyanis a kurató- riókkal, kollektorokkal és a hivat- kélt egyetemen elhatározta, hogy az általános nagy amerikai ne-zeti ünneppor, július 5-én, amikor a magyák szünetelnek, a hitközség javára használt és ezzel kapcsolat- ban nagy táncmulatságot és tár- sas vacsorát rendez.

E célból már meg is fogadták az egész vidéken hiteles Petőfi Sándor magyar rehasándát, a mely a lábál- valót fogja húzni.

Részletes programot majd la- punk későbbi számban fogunk e- szer mulatságról hozni, most csak arra kerjünk a Connellsville és a környékbeli magyar egyleteket, hogy ezen a napon mulatságot ne rendezzenek, hanem együttesen jöjjenek el a magyarságnak a pártalan sikerének igérkező mu- latságra, amelyhez hasonló még nem volt azon a környéken.

A plébános úrnál és a kollekto- rióknál kiki érvehet egy-egy gyű- löttöt, hogy a bazárra gyűjtsön és jegyeket is.

Hírszók, hogy július 4-ike ez- idén városban betűs ünneppajna lesz a connellsvillei magyar testvére- kek.

Nemzetiségi kiállítás

A Washington Irving High School-ban április hónapban igen érdekes nemzeti munka-kiállítás volt, melynek megtekintése minden este érdemes volt.

A kiállítás anyagát az itt élő idegen nemzetiségi közösségek rendelkezésére a kiállítás birodalmi elnökségének és így látható volt az érdekesebb-irdekesebb kultur-történetét elmondó munkák. A munka sokfelésége volt ott összehalmozva: mint csipke, horgolás, szövött és famunkák.

Házi iparvilágnak majdnem minden nemzet képviselve volt a kezde- lésegtől egészen a legnagyobb és legizélesebb művészetig, olyannyira, hogy a legtöbb mintáért tal- nál a látogatók szeméi elé.

A kiállítás a People's Institute rendezte és nemcsak azokat érde- kelte, kik értik a cikkeket előállít- tását, hanem tanító hatással volt azokra is, kik azelőtt soha sem figyelték meg az ilyen fajtájú munká- kat.

Ma ebben! A háború már nem ragályos. Görögországnak ter- letén nemsokára talán öt idegen birodalom katonái fognak állani s Görögországnak mégis vonakodik at- tól, hogy szövetségét vállaljon akár az egyik, akár a másik ré- zen. A háborúba belefáradtak a semlegesek is. A görög példa után bizást bízhatják, hogy Ro- mánia is megmarad semlegesnek. Valamikor az volt a népek áram- lata, hogy belekapcsolódjanak a háborúba, ma a semlegesek a há- borúba, hogy a háborút izolá- lják és idegen földek erőben kívánják a békét, amely egymá- sál szeszegethetné a nagy né- peket, amelyek most háborúban állnak egymással.

VIRGINIA:

Stonea: Bozó József
Toma Creek: Szepes János
Wilder: Bódi Bertalan

PENNSYLVANIA

Barneboro: Úveges Mihály
Branell: Pálkás József
Brownsville: Molnár István
Clymer: Majoros András
Deegan: Molnár Sándor
Drifton: Kockolcs István
Érdi: Miklósi Pál
Expedit: Pálfi János
Fairchance: Balogh F. János
Greensburg: Puszkár János
Harrison: Készler János
Hailwood: Potoma Péter
Homer City: Sipos Gyula
Iselin: Nyerges Imre
Lumpont: Horváth Imre
Lumport Furnace: Vicsanyi Ferenc
Mt. Aho: Szalay József
Mullaney: Venturics József
Naughchone: Gyurcsin István
New Alexandria: Németh Mihály
Nu Mine: Kiss József
Oakdale: Zinkó Géza
Sagamore: Zsáitány Sándor
Scalp Level: Farkas István
Semencole: Kállay József
Shickshinny: Katos Sándor
St. Brownville: Jakabfi György
Trauger: Lengyel L. János
Uniontown: Répászky Lajos
United: Bodnár János
Vintondale: Gribozék Lajos
Windber: Pavlicsák Mihály
Windber: Tóth János
Yatesboro: Kiss József

MINNESOTA

Colorado

Illinois

Indiana

Michigan

Ohio

Legelő a világon.

Nyilas József saját tapasztalata alapján a világ legelő győztesének nyilvánítja a Bulgár Vör Teát.

— Soba sem igyekeztem vásárl- járnivaló a Bulgár Vör Teát a legelő emberiség nyakába sözni és az a mégis száz meg száz em- ber kedvece győztesévé vált. Mert valóban mindazon tulajdonsá- gokkal bírt, melyeket hirdetés- imben neki tulajdonított — mon- dja H. H. Von Schlick, a Bulgár Vör Tea kizárólagos készítője, ki a hetek százszereivel állandó ösz- szeállítását tart fenn és akinek Nyilas József, 129 E. 92 St. Chic- ago, Ill., honfitársunk az alábbi le- velet írta:

— Bátor vagyok ismét egy do- hoz Bulgár Vör Teát rendelni, mi- vel meggyőződtem róla, hogy igaz- an a legjobb szer a világon — Használtam már nagyon sokféle győzteset minden eredmény nélkül, de csak a Bulgár Vör Teát mondhatom hát, hogy a győztesek között a legelő hely- vet foglalja el.

— Egy nagy öt hónapra elegendő eldobul Bulgár Vör Teát 1 dollárért bérhóva küld a Marvel Products Company, — 19 Marvel Bldg. Pa.

Jegyzet: — Ha a küldeményt bebiztosítja áhajítja, küldjön 10 centet külön.

AMERIKAFALVA

Az utolsó heten mindössze egy dollár kapunk Amerikafalva já- vára, amelyet Hava Ferenc testvér küldött be hozzánk, Hollandból, W Va.-ból.

A magyar bányászoknak lega- lább egy hátra való kelése ösz- szegyűjteni és ettől az összegtől meg mesze vagyunk: — egy pár dollár hát ráfér még a kasszára.

FELHÍVÁS!

Az Első Közhívi Themér Ameri- kai és Magyarországi Egyesült Magyar Munkás Betegsegkezdő Egylet és Munkás Szövetkezet elhatározta, hogy három hónapig kedvezmény mellett vesz fel ta- gotkat a következőképpen:

15 évesét 30 évig ... \$2.25
30 évesét 40 évig ... \$3.25
40 évesét 50 évig ... \$4.25
50 évesét 55 évig ... \$5.25

Ezen fizetés mellett rögtön se- gélyben részesül minden utána fi- zetés nélkül. Egyesületünk 76 cent havidíj fejében fizet beteg tagjaink 6 dollár heti segélyt, az elhunyt tagjai részére 100 dollár temetői költséget és örökösöknek anyagi dollárt, ahány tagja van az egyesületnek. Egyesületünket az óházában hazavándorló testvére- in épügy fizethetik mint itten, és pedig három osztályban, tehát se- gélyre képet, mert bizony öregek- gükre csak abban a házban utaz- nak amikor hősökön pingótt és ezen egyesületnek akkor is tag- ja lehet. Minden egylet nélküli magyarságot elvárva és bőve- bi felvilágosításért forduljanak a titkárhoz. Bárhoi is tiszkenit taggal ni főket lehet elküldeni.

Dresek János, elnök
Sipos Gyula, titkár
Homer City, Pa.
Box No. 420, Homer City, Pa.

MINNESOTA

INDIANA

MICHIGAN

Legelő a világon.

Nyilas József saját tapasztalata alapján a világ legelő győztesének nyilvánítja a Bulgár Vör Teát.

— Soba sem igyekeztem vásárl- járnivaló a Bulgár Vör Teát a legelő emberiség nyakába sözni és az a mégis száz meg száz em- ber kedvece győztesévé vált. Mert valóban mindazon tulajdonsá- gokkal bírt, melyeket hirdetés- imben neki tulajdonított — mon- dja H. H. Von Schlick, a Bulgár Vör Tea kizárólagos készítője, ki a hetek százszereivel állandó ösz- szeállítását tart fenn és akinek Nyilas József, 129 E. 92 St. Chic- ago, Ill., honfitársunk az alábbi le- velet írta:

— Bátor vagyok ismét egy do- hoz Bulgár Vör Teát rendelni, mi- vel meggyőződtem róla, hogy igaz- an a legjobb szer a világon — Használtam már nagyon sokféle győzteset minden eredmény nélkül, de csak a Bulgár Vör Teát mondhatom hát, hogy a győztesek között a legelő hely- vet foglalja el.

— Egy nagy öt hónapra elegendő eldobul Bulgár Vör Teát 1 dollárért bérhóva küld a Marvel Products Company, — 19 Marvel Bldg. Pa.

Jegyzet: — Ha a küldeményt bebiztosítja áhajítja, küldjön 10 centet külön.

AMERIKAFALVA

Az utolsó heten mindössze egy dollár kapunk Amerikafalva já- vára, amelyet Hava Ferenc testvér küldött be hozzánk, Hollandból, W Va.-ból.

A magyar bányászoknak lega- lább egy hátra való kelése ösz- szegyűjteni és ettől az összegtől meg mesze vagyunk: — egy pár dollár hát ráfér még a kasszára.

FELHÍVÁS!

Az Első Közhívi Themér Ameri- kai és Magyarországi Egyesült Magyar Munkás Betegsegkezdő Egylet és Munkás Szövetkezet elhatározta, hogy három hónapig kedvezmény mellett vesz fel ta- gotkat a következőképpen:

15 évesét 30 évig ... \$2.25
30 évesét 40 évig ... \$3.25
40 évesét 50 évig ... \$4.25
50 évesét 55 évig ... \$5.25

Ezen fizetés mellett rögtön se- gélyben részesül minden utána fi- zetés nélkül. Egyesületünk 76 cent havidíj fejében fizet beteg tagjaink 6 dollár heti segélyt, az elhunyt tagjai részére 100 dollár temetői költséget és örökösöknek anyagi dollárt, ahány tagja van az egyesületnek. Egyesületünket az óházában hazavándorló testvére- in épügy fizethetik mint itten, és pedig három osztályban, tehát se- gélyre képet, mert bizony öregek- gükre csak abban a házban utaz- nak amikor hősökön pingótt és ezen egyesületnek akkor is tag- ja lehet. Minden egylet nélküli magyarságot elvárva és bőve- bi felvilágosításért forduljanak a titkárhoz. Bárhoi is tiszkenit taggal ni főket lehet elküldeni.

Dresek János, elnök
Sipos Gyula, titkár
Homer City, Pa.
Box No. 420, Homer City, Pa.

MINNESOTA

INDIANA

MICHIGAN

OHIO

Legelő a világon.

Nyilas József saját tapasztalata alapján a világ legelő győztesének nyilvánítja a Bulgár Vör Teát.

— Soba sem igyekeztem vásárl- járnivaló a Bulgár Vör Teát a legelő emberiség nyakába sözni és az a mégis száz meg száz em- ber kedvece győztesévé vált. Mert valóban mindazon tulajdonsá- gokkal bírt, melyeket hirdetés- imben neki tulajdonított — mon- dja H. H. Von Schlick, a Bulgár Vör Tea kizárólagos készítője, ki a hetek százszereivel állandó ösz- szeállítását tart fenn és akinek Nyilas József, 129 E. 92 St. Chic- ago, Ill., honfitársunk az alábbi le- velet írta:

— Bátor vagyok ismét egy do- hoz Bulgár Vör Teát rendelni, mi- vel meggyőződtem róla, hogy igaz- an a legjobb szer a világon — Használtam már nagyon sokféle győzteset minden eredmény nélkül, de csak a Bulgár Vör Teát mondhatom hát, hogy a győztesek között a legelő hely- vet foglalja el.

— Egy nagy öt hónapra elegendő eldobul Bulgár Vör Teát 1 dollárért bérhóva küld a Marvel Products Company, — 19 Marvel Bldg. Pa.

Jegyzet: — Ha a küldeményt bebiztosítja áhajítja, küldjön 10 centet külön.

AMERIKAFALVA

Az utolsó heten mindössze egy dollár kapunk Amerikafalva já- vára, amelyet Hava Ferenc testvér küldött be hozzánk, Hollandból, W Va.-ból.

A magyar bányászoknak lega- lább egy hátra való kelése ösz- szegyűjteni és ettől az összegtől meg mesze vagyunk: — egy pár dollár hát ráfér még a kasszára.

FELHÍVÁS!

Az Első Közhívi Themér Ameri- kai és Magyarországi Egyesült Magyar Munkás Betegsegkezdő Egylet és Munkás Szövetkezet elhatározta, hogy három hónapig kedvezmény mellett vesz fel ta- gotkat a következőképpen:

15 évesét 30 évig ... \$2.25
30 évesét 40 évig ... \$3.25
40 évesét 50 évig ... \$4.25
50 évesét 55 évig ... \$5.25

Ezen fizetés mellett rögtön se- gélyben részesül minden utána fi- zetés nélkül. Egyesületünk 76 cent havidíj fejében fizet beteg tagjaink 6 dollár heti segélyt, az elhunyt tagjai részére 100 dollár temetői költséget és örökösöknek anyagi dollárt, ahány tagja van az egyesületnek. Egyesületünket az óházában hazavándorló testvére- in épügy fizethetik mint itten, és pedig három osztályban, tehát se- gélyre képet, mert bizony öregek- gükre csak abban a házban utaz- nak amikor hősökön pingótt és ezen egyesületnek akkor is tag- ja lehet. Minden egylet nélküli magyarságot elvárva és bőve- bi felvilágosításért forduljanak a titkárhoz. Bárhoi is tiszkenit taggal ni főket lehet elküldeni.

Dresek János, elnök
Sipos Gyula, titkár
Homer City, Pa.
Box No. 420, Homer City, Pa.

MINNESOTA

INDIANA

MICHIGAN

OHIO

A gyáva király.

Mint ismeretes, az olasz király tisztelhető káplárja az egyik francia zászló ezrednek és az 6 ne- ve az ezred tőröskönyvében is sze- repel. Ez a körülmény neméri- ben vidám incidensre adott okot.

Kis francia faluban történt, a melyben a zászlóvezrő most is áll- mások. A zászlóalj, amelybe az olasz király is tartozik, este név- felvételre gyűlekezett. Ennek során az egyik őrmester a szóka- sra nagy hangon kiáltotta:

— Savoyai Viktor Emánuel!
Egy másik őrmester az előírás szerint így felelt:

— Olaszországban, mint király lejeltai szolgálatot!
Egy ifjú rekruita, aki csak a na- pokban vonult be és így a szóka- sokat nem ismeri, ugyancsak el- rontotta a ceremóniát.

Ó ugyancsak komolyan fogta fel a dolgot a az Olaszországban idő- ző káplárról így nyilatkozott:

— Ahá, megint egy bukjától!

DELIN KENDOKI

Delinkendők darabja	85c.
Mosakendők darabja	35c.
Déricskemény darabja	25c.
Hurkántó darabja	\$2.00
Édes paprika fontja	50c.
Érd. paprika fontja	60c.
Lékár 5 font	\$1.00

HAZAI GAZDASÁGI SZERSZAMOK

Haza kassa	\$2.00
Kassza	25c.
Kalapács	25c.
Kalapács	25c.
Öl	25c.
Asó	1.00
Kapa	\$1.00
Sarló	35c.

MINDEN VALÓDI HAZAI, ANNAK IS A LEGJAVIA.

Hazai ácszerek, hangszerek, tájékozók, gazdasági szerszámok, inakönyvek, regegyek és legnagyobb választékban.

KÉRJEN NYÁR KÉPES ARJEGYZEKET.

Ha rendel, küldje a pénzt is!

EMIL NYITRAY
77 First Ave. New York, N. Y.

A-B-C

Megjelenik a magyar ABÉCES könyv a Magyar Bányászlap kiadásában a 25 cent költséde ellenében minden küldőnk abból bérhóva az Egyesült Államokban.

A könyv az eredeti hazai Singer és Wolfner kiadása fényképezett másolata, amely a legjobb magyar abécés könyvnek az elismerése.

KÜLDJÖN BE 25 CENTET ÉS BERMENTVE KÜLDJÖK AZ ABÉCES KÖNYVET.

Magyar Bányászlap,
214 E. 13 STREET, NEW YORK, N. Y.

Nagybani Áruházaival NYITRAY EML. bizosít meg. Vízmentelődök, iskolák, egyházas stb. forduljanak egy- egyesre erre a címre.

EMIL NYITRAY, 77 FIRST AVENUE, NEW YORK

